

TÜRK-İS

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI

KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

ŞUBAT 1990

SAYI : 244

İŞ CİNAYETLERİ SONA ERSİN..

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK
YAYIN
ORGANIDIR

DERGİMİZ
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR

ŞUBAT
1990
SAYI : 244

SAHİBİ :
TÜRKİYE İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
GENEL BAŞKAN
ŞEVKET YILMAZ

MÜESSESE MÜDÜRÜ :
MUSTAFA BAŞOĞLU

YAZI KURULU :
BURHAN DODANLI
ERKİN OKAY

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ :
ERDAL TÜT

FOTOĞRAFLAR :
NİHAT ÜSTÜN

DERGİ ADRESİ :
TÜRK-İŞ GENEL MERKEZİ
KIZILAY-ANKARA
Tel : 133 38 24
Fax : 133 68 09

ABONE :
Yurtiçi, 6 aylık 9.000.-TL.
Yıllık 18.000.-TL.
Yurtdışı 6 aylık 20.000.-TL.
Yıllık 40.000.-TL.

TİSAMAT BASIM SANAYİ
TEL : 118 95 62 — ANKARA

BASKI TARİHİ : 12.3.1990

HARB-İŞ SENDİKASI İLE MADEN-İŞ VE KRİSTAL-İŞ'İN MİTINGLERİ

Genel Maden-İş Sendikası tarafından düzenlenen "İnsana Saygı Mitingi" Zonguldak'ta yapıldı. Mitingde yapılan konuşmalarda, Yeni Çeltek ve diğer maden ocaklarında meydana gelen grizu patlamaları dile getirildi. Mitinge katılan işçiler ve konuşmacılar, maden kazaları dolayısıyla işyerlerinde önlem alınmamasını sert bir şekilde protesto ettiler.

Daha önce Adana'da Harb-İş Sendikası tarafından düzenlenen mitingle Kristal-İş Sendikasının İstanbul'da düzenlendiği mitinglerde, bu iş kollarında "İşçi Çıkarmaları" konularında işverenlerin tutumu protesto edildi.

İçindekiler

1 TÜRK-İŞ BAŞKANLAR
KURULU TOPLANDI..

4 YENİÇELTEK MADEN OCAĞI'NDA
59 İŞÇİ TOPRAK ALTINDA..

7 TÜRK-İŞ'İN ÇAĞRISI ÜZERİNE ÜLKE
ÇAPINDA SAYGI DURUŞU YAPILDI..

11 TÜRK-İŞ'E
BOMBALI SALDIRI

15 1990 YILI SÖZLEŞMELERİ İÇİN
KOORDİNASYON KURULU OLUŞTURULDU.

17 BELEDİYE İŞÇİSİNİN BİRİKMiŞ ÜCRET
ALACAĞI 44 MİLYAR LİRAYI GEÇTİ.

20 TÜRK-İŞ, SAĞ-KUR
YASA TASARISINA KARŞI ÇIKTI.

21 EĞİTİM SEMİNERLERİ.

22 BAŞOĞLU: "ÇÖZÜM ERKEN SEÇİMDİR."

23 TÜTÜN KAZIĞI

25 BOMBALI SALDIRI

26 SOSYAL GÜVENLİK

27 SAĞLIK-İŞ VE ŞEKER-İŞ TÜKETİM
KOOPERATİFLERİ ÜST BİRLİK KURMA
ÇALIŞMALARINDA

28 ŞUBAT'90 GIDA HARCAMASI

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu Toplandı..

TÜRK-İŞ

Bildirisi

“BİZİ DEMOKRASİ MÜCADELESİNDEN HİÇ BİR GÜÇ CAYDIRAMAZ..”

TÜRK-İŞ Başkanlar kurulu toplantısı genel sekreter Balta'nın başkanlığında yapıldı..

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu Olağanüstü toplantısını yaptı.. Genel Başkan **Şevket Yılmaz**'ın ani olarak rahatsızlanarak, hastaneye yatması üzerine 16 Şubat günü yapılamayan TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu 21 Şubat günü yapıldı.

Bir gün önce TÜRK-İŞ Genel Merkezi'ne bomba konması üzerine hasta yatağından kalkıp gelen TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket Yılmaz**, toplantının başlangıcında bulundu ise de, doktorların uyarısı üzerine hastaneye tekrar dönmek zorunda kaldı.

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri **Orhan Balta**'nın başkanlığında çalışmalarını sürdüren TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu toplantısı bir gün sürdü...

Başkanlar Kurulu Açış Konuşması..

17 Aralık 1989 tarihinde sona eren 15. Genel Kurul çalışmalarımızın üzerinden iki ay geçti. Bu kısa süre içinde yaşanan olaylar ve bunlara ilişkin kararlar alınması ihtiyacı ile Başkanlar Kurulumuzu olağanüstü toplantıya davet ettik. Çalışmalarımıza başlarken, şahsım ve yönetim kurulu üyesi arkadaşlarımızın sevgilerini, saygılarını iletiyor, hepinize “**hoş geldiniz**” diyorum.

HEPİMİZ ÜZGÜNÜZ, ÖFKELİYİZ...

Hepimiz üzgünüz. Hepimiz, 20. Asrın son on yılına girerken en ilkel şartlarla çalıştırılan ve bir dizi ihmalin cinayete dönüştüğü noktada hayatlarını kaybeden 68 yiğit maden işçisi kardeşimizin acısını yüreğimizde taşıyoruz. Hepimiz öfkeliyiz. İnsan hayatını para ile ölçen, her faciadan sonra maddi ve nasıl olduğunu anlayamadığımız manevi yardım yapılacak nutuklarıyla işi geçiştirmeye çalışanlara karşı öfkeliyiz. Grizu ölçümleri sonucu, tehlikenin haber verilmesi karşısında, işçilerin derhal ocaktan çıkmasını isteyecek yerde, 2-3 milyon liralık malzemenin kurtarılmasını isteyecek kadar insana değer vermeyen anlayıştan öfke duyuyoruz.

Tablonun acımsı arttıran bir yönünü izninizle açıklamak, bu katliam karşısında biraz durma ihtiyacı hissediyorum. 68 şehidimizin yaş ortalaması 29'dur. 59 işçimizin 350 metrederinlikte toprak altında kalmış olması ve cenazelerinin ailelerine teslim edilemeyeşi ise acımızı arttırmaktadır.

Olay yerinde yaptığımız incelemeler sonunda, ne pahasına olursa olsun, 59 işçimizin cenazelerinin çıkarılarak ailelerine teslim edilmesini istedik. 1940 yılından buyana gelen maden kazaları arasında gerek şekil, gerekse ölü sayısı bakımından hiçbir farklılık yoktur. 50 sene önce de toplu ölümler olmuş, 50 sene sonra da. Üstelik insan sayısı artarak kazalar devam etmiş. 3500 insanımızı kaybetmişik. Yaralı sayısı ise 330 bindir. 50 senede insanlık uzay çağını açmış, teknolojik gelişmeleri insanlığın hizmetine sunmuş, tüm sektörler bu gelişmelerden yararlanmış, Türkiye'de ise üretimin biraz daha arttırılması, biraz daha fazla kâr edilmesi düşüncesi ile insan faktörü tamamen dışlanmış.

Maden ocaklarımızın durumu son derece tehlike arz etmektedir. Yeniçeltekte maden ocağında, mühendisin ocağa bile inmediğini söylediler bize. Şimdi olayın sorumluları adeta bu şehitlerimizin ailelerinden daha fazla üzölmüş gibi nutuklarla ağıtlar yakıyorlar. Ülkemizde hızla gelişen sosyal, ekonomik ve siyasal olaylar içinde bu cinayetin bir kaç gün sonra unutulacağını, öfkelerin dineceğini, hayatın yine devam edeceğini hesap ediyorlar. Sayın Başkanlar, bunu bizim unutmamız mümkün değildir. Her iki MADEN-İŞ Sendikamızın yetkilileri de olay duyulur duyulmaz Yeniçeltekte işletmesindeydiler. Yönetim Kurulumuz da oradaydı. Birlikte durum değerlendirmesi yaptık. TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu olarak, 48 saat ocaklara inilmemesi önerisinde bulunduk.

Her iki sendikamızın da değerli başkanları, konuyu derhal yetkili kurullarında görüşeceklerini ifade ettiler. Ortak değerlendirme yaptılar ve konunun daha geniş boyutlarda Başkanlar Kurulunda görüşülmesi teklifini getirdiler. Bu ko-

TÜRK-İŞ Olağanüstü Başkanlar Kurulu toplantısı sonunda bir bildiri yayımlandı.

TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU BİLDİRİSİ

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu'nun dünkü toplantısında, 20 Şubat tarihinde TÜRK-İŞ Genel Merkezine yapılan saldırı olayı şiddetle ve nefretle protesto edilmiş ve çalışma hayatının önündeki çeşitli sorunlar görülmüştür.

Dünkü müzakerelerden sonra, karara bağlanan konularla ilgili Türk-İş Başkanlar Kurulu bildirisini şöyle:

"TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, 20 Şubat Salı günü genel merkez binasına patlayıcı maddelerle yapılan ve maddi hasara yol açan saldırı olayını şiddetle ve nefretle protesto etmiştir. Bu hareket aynı zamanda demokrasiye yönelik bir saldırı olarak gören Türk-İş Başkanlar Kurulu, bu tür terör hareketinin Türk-İş'i ve Türk işçilerini demokrasi mücadelesinden asla caydırmayacağını vurgulamıştır. TÜRK-İŞ'in ve Türk İşçi Hareketinin, nereden gelirse gelsin hiçbir dış etkenle yönlendirilemeyeceğini kaydeden Türk-İş Başkanlar Kurulu, bu saldırıya tevessül edenlerin en kısa sürede yakalanıp adalete teslim edilmelerini istemiştir.

Bu saldırıyı serin kanlılıkla karşılayan TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, tüm işçilerin de bu olayı tahrikere kapılmadan serinkanlılıkla değerlendireceğinden kimsenin şüphesi bulunmamasını vurgulamıştır.

YENİÇELTEK GRIZU FACIASI..

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, Yeniçeltekte meydana gelen son grizu faciasında hayatını kaybedenlerden halen toprak altında bulunan şehit işçilerin biran önce çıkarıl-

rak cenazelerinin ailelerine teslim edilmesini istemiştir. TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda özellikle maden ocaklarındaki gerekli hertürlü önlemin alınması konusunda ilgili ve yetkililerin bir kez daha uyarılmasını kararlaştırmıştır.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, 15. Genel Kurulda alınan kararların hayata geçirilebilmesinin koşullarını da gözden geçirmiştir.

Bu kararların ilk aşaması olarak, çalışma hayatı önündeki yasal engellerin en kısa sürede kaldırılması öngörülmüştür.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu toplantısına katılan kurul üyesi Başkanlar..

nuyu da görüşeceğiz. Hiç kuşku yok ki; yaşanan acılar ne kadar büyük olursa olsun, sendikalar olarak, Konfederasyon olarak çok yönlü çalışmalarımızı sürdürmek zorundayız.

15. Genel Kurulumuz, önümüzdeki çalışma döneminde yapılması gerekenleri bir bir belirlemiş, bunların yerine getirilmesi için görev ve sorumluluklar yüklemiştir. Tabiidir ki; bu görev ve sorumluluklar sadece Yönetim Kurulumuza değil, ona güç veren, TÜRK-İŞ Topluluğunu meydana getiren tüm sendikalarımıza da verilmiştir. 1989'un son aylarında yapılan 32 Sendikamızın Genel Kurulları Aralık ayında yaptığımız TÜRK-İŞ Genel Kurulunda, tüm işçilerin siyasal iktidar karşısında tek kalp, tek yumruk halinde oluşundan endişe duyanlar; çalışma hayatının önündeki engellerin kaldırılacağı, çalışma barışının korunacağı yolunda demeçler vermeye başlamışlardır. Biz aynı konuşmalara yıllardır alıştığımız için, bu beyanları ciddiye alamıyoruz. Siyasal iktidara güvenimiz kalmadı. Bu güvensizliği sadece biz değil, enflasyonun yüzde 20'lere, tek rakamlara indirileceği vaadiyle ANAP'a oy veren vatandaşımız da duyuyor. Aldatılan, Devlete güven duygularını yitiren süper emekli dediğimiz 62 bin kişi ve aileleri de aynı düşünüyor. Nitekim; toplumsal uzlaşma, barış, huzur gibi sözcükleri ağzlarından düşürmeyenler, "Sözleşmeli Personel" konusunda yeni bir Kanun Hükmünde Kararname ile ne dercede güvenilebileceklerini açıkça göstermişlerdir. Bu konu da Başkanlar Kurulumumuzun müzakere edeceği sorunlar arasında yer almaktadır.

Bununla da yetinmediler. "Kamu kesiminde çalışan işçileri nasıl huzursuz ederiz" diye düşündüler ve DİE'nin rakamlarını da çarpıttılar. Önce yüzde 68.8 olarak ilân ettikleri enflasyonu, kamu kesimi sözleşmelerinde yüzde 60'ı aşan farkın ücretlere ekleneceği hükmü bulunduğu için yüzde 60 olarak ikinci defa ilân ettiler. Ocak 1990'da ikinci yıla giren sözleşmeler için 8.8'lik farkın ödenme talimatı çıkarıldı, Şubat ayındakilere ödeme yapılmaması için bin dereden su ge-

tirmeye başladılar. Güneydoğu ve doğu bölgelerinde çoğunluğu olmak üzere, 80, belediyede çalışan yaklaşık 20 bin işçimiz 8 ayda 24 ay arasında ücretlerini, sosyal yardımlarını ve hattâ vergi iadelerini alamıyorlar. Hükümetle ilgili belediyeler, siyasi tartışmalarını sürdürüp, topu birbirlerine atarak sorumluluktan kaçma gayreti içindeler. Yeni vergi politikası ile çalışanların vergi yükünü de arttırmışlardır.

HÜKÜMET ÇALIŞMA BARIŞININ KORUNMASINDAN YANA DEĞİL..

Bütün bunlar göstermektedir ki; Hükümet, çalışma barışının korunmasından yana değil, tam aksine kavga arayışı içindedir. 12 Eylül 1980 sonrasında durmadan işlenen bir senaryo vardı. Günümüze kadar bunu devam ettirenler oldu. Sendikaları ve sendikacıları karalamak için, 12 Eylül öncesi anarşi ve terörle ekonomik yıkıntının sebebi olarak işçi hakları, toplu sözleşme düzeni gösterildi.

Hükümet, sanki ülke sınırları içinde sayılmıyormuş gibi, Güneydoğu'da meydana gelen olayları terör olarak görmekte, İstanbul, Ankara ve diğer gelişmiş bölgelerde olay olursa terörden söz edilmektedir. Hemen hemen birer hafta ara ile önce bir emekli subay, sonra bir emniyet görevlisi, daha sonra da değerli bir bilim adamımız öldürüldü. Soygunlar, cezaevi firarları bunun dışında. Hişbirinin de faili bulunmadı. İşçi hareketini ve işçi haklarını terörün sebebi olarak gösterenlere şimdi sormak gerekir. Anayasa ve yasalarla kısıtlandığımız haklarımıza rağmen, terörün ayak seslerinin duyulması karşısında hangi hakla kamuoyunu aleyhimize kışkırtmaya kalktınız?

Yüzde 70'lerin üzerinde seyreden enflasyon, hingi aşırı ücret artışları ve toplu sözleşme düzeni yüzünden olmuştur? Bütün bunlar, iddia sahiplerinin ne kadar gerçekleri saptırdığını göstermesi bakımından da, işçi hareketinin üzerine

TÜRK-İŞ Genel Merkezinde, hukukçular düzeyinde sürdürülen Anayasa ve Yasa değişiklikleri önerilerinin hazırlığı konusunda Yönetim Kurulu tarafından toplan- tıda, bilgi verilmiştir.

- **TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, buna ilâveten, geniş halk kitlelerini giderek fa- kirleştiren milli gelir dağılımındaki adalet- sizliklerin ortadan kaldırılmasını,**
- **Hür Sendikacılığın kurallarından olan "Serbest Toplu Pazarlık Düzeni"ne yönelik müdahalelerin sona ermesini,**
- **Doğruluğundan ciddi şüphe duy- duğumuz rakam oyunlarıyla düşük göste- rilmeğe çalışılan yüksek enflasyonu eritecek kalıcı önlemlerin alınmasını,**
- **Çığ gibi büyüyen işsizlik karşısın- da, herkese iş ve sosyal güvenlik hakkı ile tüm çalışanlara sendikal örgütlenme öz-**

gürlüğünün tanınmasını,

- **Halkın malı olan KİT'lerin özelleş- tirme adı altında güçlü şirketlere peşkeş çekilmemesini,**
- **KİT Personeli arasında ikilik yara- tan ve çalışanları sosyal güvencelerden mahrum bırakan sözleşmeli personel sta- tüsünün, antidemokratik hüviyetinden kurtarılması,**
- **Anayasa ve yasalardaki antidemok- ratik hükümlerin en kısa sürede değiştiri- lmesi sonunda, ILO ilkeleri doğrultu- sundaki hür sendikacılık ilkelerinin ülke- mizde işlerliğe kavuşturulmasını,**
- **Sosyal hukuk devleti prensibinin hakim kılınmasını,**
- **Hür Basın ve hür üniversite ilkesinin müesseseleştirilmesini,**

TRT'NİN DURUMU VE BASIN MENSUPLARININ SORUNLARI...

Zaman zaman olduğu gibi, kamuoyu adına haber alıp yaymaktan başka bir amacı olmayan basın mensuplarının, can güvenliğini korumakla yükümlü güvenlik güçleri tarafından dövülüp hırpalanmalarını ve bazı gazetelerdeki işçi kıyımından vazgeçilmesini istemiştir.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, TRT'nin işçi sorunlarına ilişkin haber politikasını üzüntüyle karşılamıştır. Uzun süreden beri, TÜRK-İŞ'te düzenlenen basın toplantıları dahil, belirli etkinlikleri ya hiç vermeyen, veya kamuoyuna yansıtılmak istenen mesajın anlamını yitirecek kadar değişik ve küçük göstermeğe çalışan

(Devamı 16'ncı Sayfada)

► düşürülmek istenen lekenin kendi alınlarına yapışması bakımından da önemlidir. Anarşi ve terör yüzünden suçlamalardan kurtulduk diye de sevinemeyiz. Biliyoruz ki; anarşi ve terör, haklarımızı kazanım sürecini uzatmaktan başka bir sonuç vermeyecektir. Yine demokratik haklar gündeme gelecek, yine yeni kısıtlamalardan söz edilmeye başlanacaktır. Türk işçi hareketinin yaşadığı kısıtlama ve engellerin kaldırılması için mücadele verilirken, anarşi ve terör bahane edilerek demokrasinin daha büyük yaralar almasından kaygı duyarız. Bunu sadece TÜRK-İŞ topluluğunu temsil eden 420 delege değil, ulusumuzun büyük bir kesimi istemektedir. Oysa siyasal iktidar, parti içindeki hizipleri susturmak için Devlet Bakanlıklarının sayısını arttırmak, Bakanlıkları çoğaltmak, sesini kısmak istediklerine makam aramakla meşguldür. Ülke sorunları karşısında duyarsızlık devam etmektedir. Bu işi beceremediklerini artık kabul etmek zorundadırlar. 1992 yılına kadar kalma ısrarları demokrasiye zarar vermektedir. Azınlığın çoğunluğa egemen olmasının tehlikelerini görmeleri gerekir. Hiç arzu etmediğimiz halde, sosyal patlamalar meydana gelirse, bunun sorumlusu doğrudan doğruya gitmekte direnen bu iktidar olacaktır. Biz, her zaman olduğu gibi uyarı görevimizi yapıyor, derhal seçim kanunun demokratik bir yapıya kavuşturularak erken genel seçime gidilmesini istiyoruz. Sonra vakit çok geç olabilir.

TRT, İŞÇİLER VE HABERLER!...

15. Genel Kurulumuzda en çok eleştirilen kuruluşun TRT olduğu hatırladadır.

TRT kamuoyu oluşturmada en etkili yayın organıdır TRT'de maalesef bir avuç yöneticinin yerlerini koruma kaygısı, habercilik anlayışının önüne geçmiştir. Lübnan'da yaralanan bir kişi TRT için haberdir. Başka ülkelerde herhangi bir işkolunda yapılan grev TRT için haberdir. Kelaynak kuşlarının neslinin tükenmek üzere olduğu TRT için haberdir. Türkiye'de yer yerinden oynasa, grevler, yürüyüşler, hak arama eylemleri yapılsa, TRT'nin umurunda bile değildir. En son bir örneği bilgilerinize sunarak olayı somutlaştırmak istiyorum. BELEDİYE-İŞ Sendikamız Genel Başkan ile birlikte, diğer sendikalarımızın değerli yöneticilerinin ve BELEDİYE-İŞ teşkilât yöneticilerinin katıldığı bir basın toplantısı düzenlendi.

Daha sonra, yürüyerek Başbakanlığa gidildi, Başbakan Yardımcısı Sayın **Ali BOZER** ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı sayın **Kaya ERDEM** ile görüşmeler yapıldı. TRT Kameramanı ve muhabiri olayları başından sonuna kadar izlediler ve tesbit ettiler. Ne yazık ki, tek karesi dahi ekrana gelmedi. Tek cümle ile dahi verilmedi. Siyasal iktidarın işçi hareketine bakış tarzını bilen TRT sorumluları, izlediklerini bu habercilik politikası ile iktidarın tam istediği adamlar olduklarını gösterdiler. Bunun içindir ki, burada açıkca ifade ediyorum, bildikleri yolda yürümeye devam etsinler, bizim toplantılarımıza zahmet edip gelmesinler. Muhabir ve kameraman arkadaşlarımızın nasıl çalıştığını, çalışmalarının sonucunu göremeyince ne kadar üzüldüklerini biliyorum. Bu sözlerim onlara değildir.

Toplunun haber alma hakkına saygı gösteren yazılı basınımızı hiçbir ayırım yapmadan bu vesile ile kutluyorum. En ağır eleştirileri de yapsalar, bazı maksatlı yorumlara da tanık olsak, gücenmeden kendilerine daima sevgi ile kucak açıyoruz. İnaniyoruz ki; herbiri fikir işçisi olan bu arkadaşlarımızın bizden soyutlanması imkânsızdır. TÜRK-İŞ Genel Başkanından tezgahı başındaki işçisine kadar bir bütündür. Sendikal demokrasiyi içimize iyice sindirmek mecburiyetindeyiz

Buna içten inanmazsak, demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla işlerlik kazanması mücadelemizde başarıya ulaşamayız. Her sendikamız, her yöneticimiz TÜRK-İŞ'in daha iyiyi, daha güzeli bulması için çaba harcamaktadır. Fikir ayrılıkları dostluklarımızı zedelemmez. Dışımızdan gelen tahrikler etle tırnak gibi olan topluluğumuzu birbirinden koparamaz.

Her düşünce, her davranış sadece Türk ulusunun refah ve mutluluğu için ortaya konulur. Bunu başka türlü yorumlamaya kimsenin kalkışmamasını hatırlatmak isterim. Olağanüstü toplanan bu Başkanlar Kurulumuzun gündeminde, kısa ve uzun vadede çözümlenmesi gereken konular ele alınacaktır. Sorunların ulusal ve uluslararası plâformlarda nasıl yansıtılacağı, çözüm yollarının neler olacağını birlikte tartışıp karara bağlayacağız. Alınacak kararları, basınımızın değerli temsilcileri kanalıyla kamuoyuna açıklama fırsatı bulacağız. Çalışmalarımızın yararlı sonuçlar getireceği inancıyla tekrar sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

69 ŞEHİT, YÜZLERCE DUL ve YETİM...

Yaş ortalaması 29 olan 69 maden işçisi buradan ocağa indiler. 59'unun cesedi, 350 metre derinlikte yatıyor. Türk-İş, ne pahasına olursa olsun, cenazelerin ailelerine teslimini istedi.

YENİÇELTEK MADEN OCAĞINDA 59 İŞÇİ TOPRAK ALTINDA

- **TÜRK-İŞ** : "NE PAHASINA OLURSA OLSUN, CENAZELERİMİZİ İSTİYORUZ.."
- **YILMAZ** : "BU TEK KELİME İLE CİNAYETTİR."

7 Şubat Çarşamba. Merzifon'unun Yeniçeltek köyündeki maden ocağında çalışan işçiler, ocağın girişinde

"Evvela tedbir, sonra tevekkül" yazısını okuyup, besmele çekerek ocağa iniyorlar.

Ocaktaki grizu ölçümüne göre tehlike sözkonusu. Görevlerini 16-24 vardiyasına devrederlerken, ocakta grizunun yüksek olduğu konusunda ilgilileri uyarıyorlar.

Üretim devam edecek... 69 fidan gibi işçi tedbirin yönetimce alınacağını düşünerek tevekkülle ocağa iniyorlar.

Ekip maden başçavuşu **Mustafa Turhan** telefonla yukarısını arıyor. Emniyet Çavuşu **Salim Çoban**'a grizu ölçümü-

Türk-İş Yönetim Kurulu faciayı duyar duymaz Yeniçeltek'teydi. İşçiler ve şehitlerin aileleri, "katilleri isteriz", "katil işletme müdürünü isteriz" diye sloganlar attılar.

nün yüzde 3,5 olduğunu bildiriyor. Nakliye Başçavuşu **Sadık Köroğlu** ile **Salim Çoban** durumu İşletme Müdürüne aktarıyorlar. Aldıkları emir, "**Malzemeyi kurtarıp çıksınlar**" oluyor.

Grizu oranı yüzde 2'yi bulduğu zaman ocağın derhal tahliyesi gerektiğini söyleyen yetkililer, 3-5 milyon lira değerindeki malzemenin kurtarılması talimatının facianın ihmal boyutlarının son halkası olduğunu belirtiyorlar.

350 metre yer altındaki işçiler malzemenin kurtarılması çalışmaları sürerken, korkunç patlama ile hayatlarının yitiriyorlar.

Patlamanın şiddeti öylesine büyük oluyor ki; olay yerinden 3 kilometre ileride çalışan 9 işçi de toprak altında kalıyor, 7 si olay yerinde ölü olarak çıkarılıyor, yaralı çıkarılan iki kişi de daha sonra tedavi gördükleri hastanelerde ölüyorlar.

Olayın duyulması ile birlikte maden işletmesinin önü ana-baba gününe dönüyor.

Eşinin kaybeden, babasını kaybeden kadınlar çocuklar feryad içinde, iki oğlu ile damadını kaybetmiş bir ihtiyaç yerlerde acı içinde kıvranıp haykırıyor.

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU OLAY YERİNDE

8 Şubat Perşembe sabahı Türk-İş Yönetim Kurulu üyeleri Genel Başkan

Şevket Yılmaz, Genel Sekreter **Orhan Balta**, Genel Mali Sekreter **Enver Toçoğlu**, Genel Teşkilatlanma Sekreteri **Mehmet Bamyacı** (Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu** Bursa'da bir eğitim programı nedeniyle bulunuyordu) derhal Yeniçeltek'e hareket ediyorlar.

İşletmenin önüne geldiklerinde, işçiler ve şehitlerin yakınları "**Katilleri istiyoruz**", "**Kanımızın hesabı sorulsun**", "**Katil İşletme Müdürünü istiyoruz**" diye bağıryorlar.

İşletmeye girildiğinde, Devlet Bakanı **İsmet Özarslan**, İşletme Genel Müdürü **Celalettin Çakır**, Amasya Vali muavini ve bir Tümgeneral de olay yerindeler.

Türk-İş Yönetim Kurulu üyeleri kendileriyle çok kısa bir görüşme yaptıktan sonra ayrı bir odaya geçiyorlar. Şahit işçilerin üye bulundukları Türkiye Maden-İş Sendikası Genel Başkanı **H. Hüseyin Kayabaşı**, Genel Maden-İş Sendikası Genel Başkanı **Şemsi Deniz**

Şehitlerin yakınları işletme binasına girmek, yetkililerden hesap sormak istiyorlar. Jandarma birlikleri işletmeyi kuşatmış, kimseyi sokmuyor

Facianın duyulmasından sonra saatler geçtikçe işletmenin önu şehitlerin yakınları ile doldu. Gözler yaşlı, umutsuz bir bekleyiş vardı.

her iki sendikanın bazı yetkilileri, işyeri sendika temsilcileri ve Şube Başkanı da değerlendirme toplantısına katılıyorlar.

Bütün uyarıların yapıldığını, malzeme kurtarılması yüzünden işçilerin tahliyesinde geç kalındığını, ocakta gerekli işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınmadığını tesbit ediliyor.

Türk-İş Yönetim Kurulu, her iki sendikanın Genel Başkanına da ocaklara 48 süreyle inilmemesini bildiriyor.

Sendika başkanları, konuyu yetkili kurullarında görüşüp, ertesi gün Türk-İş'e geleceklerini ifade ediyorlar.

Olay yerinde gazetecilere açıklama yapan Türk-İş Genel Başkanı **Şevket Yılmaz** bunun bir kaza değil, birbirini takip eden ihmal zincirinin son halkası olarak cinayet olduğunu söylüyor.

CENAZELERİMİZİ İSTİYORUZ

Türk-İş Yönetim Kurulu, 8 Şubat Perşembe günü yayınladığı bildirimde, ne pahasına olursa olsun, 59 işçinin toprak altında bırakılmamasını ve cenazelerinin çıkılarak ailelerine teslimini istiyor.

ŞEHİTLERİMİZİN İSİMLERİ

Türkiye Şeker Fabrikaları Genel Müdürlüğünün büyük hisse sahibi olduğu Merzifon ve Amasya Belediyeleri ile Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğünün diğer hisseleri paylaştığı Yeniçeltik Kömür ve Madencilik A.Ş. Merzifon Linyit İşletmesindeki faciada hayatlarını kaybeden işçilerimiz şunlar :

Mustafa Turhan, Ahmet Lasun, Nusret Akgül, Vedat Çekiç, Satılmış

Vanlı, Cemil Esen, Recai Dikmen, Halil Özer, Hasan Altunkaynak, Hacı Koca, Saim Eroğlu, Ali Uysal, Nurettin Kaplan, Osman Karakaya, Mustafa Cingöz, Sedat Çiçek, M. Ali Koca, Osman Semiz, Musa Taşova, Cevat Kiper, Kenan Kaya, Ali Meç, Aslan İbak, Mahmut Avcı, İsmet Kartal, Kenan Çelik, Muzaffer Yıldız, Haydar Akgül, Cemalettin Ayan, Ali Ekber Gürbüz, Mustafa Erol, Mustafa Korkmaz, Dursun Kulaksız, Turan Topuz, B. Osman Demir, Necati Ak, Ramazan Ergün, Cevat Tezcan, Muammer Kav-

lak, Kenan Cengiz, Satılmış Bamba, Cuma Karabacak, Salih Karaca, Turan Şahin, İsmet Geçit, Ömer Dal, Aslan Uluişik, Nuri Kaya, Adem İbak; İbrahim Bolat, Ali Çelik, Kurtça Aykut, Hasan Aslan, Muhsin Sirkeci, İhsan Topçu, Cafer Akbulut, Selman Meç, Muharrem Baba, Ömer Bilgici, İlyas Çaycı, İsmet Şenol, Yahya Erdoğan, Niyazi Cerit, Hamza Meç, Naci Şenol, Turan Gülcan, Abdullah Çorumlu, Süleyman Çakır.

(Facia ile ilgili diğer haber ve gelişmeler ayrı sütunlarda verilmiştir).

İşte eşini, oğlunu, kardeşini yitiren insanlar.. Bu kadınlar, yoksulluğun, özlemin, çilenin kadınları.. Herbirinin özelemleri büyük, dağlar gibi..

MADENCİYE SAYGI

TÜRK-İŞ'İN ÇAĞRISI İLE ÜLKE ÇAPINDA SAYGI DURUŞU YAPILDI..

Türk-İş Yönetim Kurulu, Yeniçelttek'te hayatlarını kaybeden 69 maden işçisinin ruhlarını tazim için 10 Şubat Pazartesi günü bütün işyerlerinde saat 10'da iki dakika saygı duruşu yapılması çağrısında bulundu.

Türk-İş'e bağlı sendikaların üyeleri yanı sıra,

bağımsız sendikaların üyeleri de 10 Şubat Pazartesi günü saat 10'da tezgahları başında saygı duruşu yaptılar.

Türk-İş Yönetim Kurulu üyeleri ile Türk-İş personeli de saat 10'da Genel Merkez önünde bir araya gelerek saygı duruşu yaptılar.

GRIZU NEDİR ?

GRIZU, adi sıcaklık veya basınçta kömür ocaklarında açığa çıkan, hemen hemen saf metalden oluşan ve kolayca tutuşabilen bir gazdır. Kömürün parçalanması sırasında açığa çıkar. İçinde yüzde 6'dan fazla grizu olan hava patlayıcıdır. Bu nedenle iş güvenliği açısından bu oranın düşürülmesi gerekmektedir. Ölçüm için genellikle

le "patlama önleyici" adı verilen emniyet lambası, grizü ölçer gibi aletler kullanılmaktadır. Grizu ölçümlerinin periyodik olarak yapılması gerekmektedir. Gazın dışarı atılması için ocaklarda çok güçlü havalandırma sistemlerinin bulunması zorunludur.

Ocağın havasında yüzde 19'dan az oksijen, yüzde 2'den çok

grizu ve yüzde 0.5'den çok karbon-dioksit saptandığında işçi çalıştırılması engellenmektedir. Grizu ölçümleri, oran yüzde 1'e çıktığında sürekli hale getirilmesi gerekmektedir.

Ülkemizde binlerce işçinin ölümüne neden olan grizu, gelişmiş Batı ülkelerinde işçilerin yaşamı için bir risk değil, önemli bir doğal kaynak olarak kullanılmaktadır. Kömür ocaklarında saptanan grizu, borularla ocak dışına taşınmakta ve kentlerin yakıt ihtiyacını karşılamaktadır.

İŞÇİ ANLAYIŞI

Yeniçelttek işçisi Sadık Eroğlu, korkunç grizu olayını Türk-İş Basın Danışmanı Erkin OKAY'a anlattı..

EROĞLU Anlatıyor:

“NUSRET AKGÜN TEHLİKEYİ SAAT 19'DA BİLDİRDİ. MALZEMEYİ KURTARIN DEDİLER, YARIM SAAT SONRA PATLAMA OLDU”

Yeniçelttek maden işletmesinde çalışan Sadık Eroğlu olayı anlatırken şu korkunç açıklamayı yapıyordu:

“Emniyet Çavuşu Salim Çoban ile beraberlik. Ocaktan Nusret Akgün telefonla aradı. Grizu ölçümünün 3,5 olduğunu, işçileri tahliye ettirmek gerektiğini söyledi. Çünkü, ölçümde grizu yüzde 2 olduğu zaman ocağın derhal tahliyesi gerekir.

Salim Çoban Müdüre sordu. Malzemeyi kurtarsınlar talimatı verildi.

3-4 milyon liralık malzemenin kurtarılması ile geçen zaman, arkadaşlarımızın sonunu hazırladı ve patlama oldu.”

Eroğlu, işletmede daha önce çalışan ve işçilerle birlikte ocağa inen, emniyet ömlemleri için işvereni sıkıştıran mühendislerin işlerine sözleşmeleri sonunda son verildiğini, yeni mühendislerin ise ocağa bile inmediklerini sözlerine ekliyordu.

İşte Yeniçelttek'te meydana gelen olayın kaza mı, cinayet mi olduğunu anlamaya yetecek bilgilerin bu kadarı bile yeterlidir sanırsınız.

49 YILIN BLANÇOSU

3.367 ÖLÜ 325.417 YARALI

Maden kazaları yüzünden 49 yıl içinde 3.367 işçi öldü, 325 bin 417 işçi de çeşitli yerlerinden yaralandı.

49 Yılın bilançosu şöyle :

Yıl	Ölen	Yaralanan
1941	75	3.274
1942	108	3.154
1943	52	4.039
1944	83	3.817
1945	81	4.059
1946	61	3.798
1947	121	2.664
1948	58	3.860
1949	49	4.068
1950	49	4.229
1951	91	5.273
1952	59	5.346
1953	73	5.840
1954	80	5.730
1955	122	5.972
1956	86	6.470
1957	99	6.498
1958	99	6.828
1959	66	7.505
1960	94	7.028
1961	69	8.278
1962	70	8.506
1963	60	8.307
1964	66	8.578
1965	75	8.768
1966	64	9.592
1967	65	9.135
1968	64	8.833
1969	69	8.385
1970	87	7.642
1971	67	8.293
1972	90	8.321
1973	70	7.764
1974	65	7.823
1975	69	6.249
1976	50	5.879
1977	47	5.848
1978	63	6.878
1979	43	7.292
1980	38	6.880
1981	35	7.706
1982	26	7.956
1983	145	8.159
1984	18	8.358
1985	35	8.132
1986	23	6.718
1987	34	7.350
1988	36	7.665
1989	26	5.670
1990	72	—

3.367

325.417

İLGİNÇ BİR RÖPORTAJ, İLGİNÇ BİR ÖNERİ :

NOKTA Dergisi tarafından Alarko Holding Yönetim Kurulu Başkanı İshak Alaton ile ilginç bir röportaj yayınladı.

Röportajı NOKTA dergisinden iktibas ederek aynen yayınlıyoruz :

Alarko Yönetim Kurulu Başkanı İshak Alaton, geçtiğimiz kasım ayında yeraltı kömür madenlerinin kapatılması önerisinde bulunmuştu. Alaton, son facianın ardından NOKTA'nın konuyla ilgili sorularını yanıtladı.

Nokta : Önerinizi kısaca tekrarlar mısınız?

Alaton : Elimdeki hesaplara göre bir maden işçimizin günlük kömür üretimi 250 kilo. Dünyada ise bu rakam 24 ton. Üstelik kömürü dünya maliyetlerinin çok üstünde bir fiyatla çıkartıyoruz. Her şeyimizden kısarak 2 trilyonluk bir yatırım yaparak verimi yüzde 100 artırsak -ki bu anormal bir başarı olur- dünya standardının yüzde 1'inden, 2'sine çıkacağız... İşçi olmayan bir tünelin içindeyiz. Yatırım dahi yapsan bir yere varamıyorsun. Madem ki madenlerimizin kalitesi bu kadar azaldı, yerin altına inildikçe maliyet arttı, verimlilik bu kadar düşük, kapatılması gerekir diye düşünüyorum.

Nokta : Alternatifiniz nedir?

Alaton : Madenleri kapatalım, bu adamları da böyle tehlikeye atmayalım, maaşlarını yine verip yeni meslekler öğretilim. Bunu yaşamış milletler var, örneğin Belçika 6 yıl önce bu şekilde madenlerini kapadı. Dünyada halen yeraltı kömürçülüğü tarihe karışıyor. İhraç edilen kömürün yüzde 99'u yerüstü ocaklarında üretiliyor. Üstelik Hazine de şu anda madenler zararda olduğundan kapatılmasından kazançlı çıkacak. Bunun yerine ihtiyacımız olan kömürü ürettiğimizden daha ucuza dışarıdan alabiliriz.

Nokta : Sizin somut bir çalışmanız var mı bu konuda?

Alaton : Tabii işsiz kalacak insanlara yeni bir ışık göstermemiz lazım. Bunun için ben Türk-İşveç Dostluk Derneği Başkanı olarak birkaç aydır çalışıyorum. İsveç'te aile işletmeciliği olarak yürütülen somon balığı yetiştiricili

"MADENLER KAPATILSIN"

ğinin, Karadeniz'e akan çaylarda yapılabileceğini düşünüyorum. Çaylardaki su kalitesi ve denizin düşük tuzluluğu bu işe elverişli. Bu konuda Tarım Bakanlığı, Su Ürünleri Dairesi ve Adnan Kahveci ile temas halindeyim. İsveç'ten de inceleme yapıp rapor hazırlamaları

için bir grup teknisyen göndermelerini rica ettim. Onların raporuna göre hükümete böyle bir proje önerisinde bulunacağım. Demek istediğim, işe biraz geniş bakalım. Faciayla ilgili hep hükümet suçlandı. Oysa bunun suçlusu bizleriz. Çünkü kafa değiştirmiyoruz...

TUTUKLANMADAN ÖNCE

Müdür Hasan Sarıtepe, facia ile ilgili olarak "işçiler yalnızca eleştirir" diyor.

MÜDÜR SARITEPE : "İŞÇİLER HER ZAMAN AMİRLERİNİ ELEŞTİRİR"

Yeniçeltrek Maden İşletmesinin önü ana-baba günü...

"Katil İşletme Müdürünü istiyoruz" sloganları atılıyor. İşletme Müdürü Hasan Sarıtepe'yi odasında buluyoruz. Yüzünde, bir facianın acısı yerine, mutlu bir olayın sevinç belirtileri var adeta.

Belki de olayın şoku içinde.

Soruyoruz :

— Şu anda toprak altında kalan Nusret Akgün, grizu ölçümünün yüzde 3,5 olduğunu Emniyet Çavuşu Salim Çoban'a telefonla söylemiş. Siz ise malzemeyi kurtarın demişsiniz. Malzeme kurtarılrken de patlama olmuş.

Cevap gayet kısa oldu :

— Yok böyle birşey,

— Salim Çoban'ın yanında Nakliye Çavuşu Sadık Köroğlu da olaya tanık.

— Hayır.

— Peki, dışarıda işçiler "Katil İşletme Müdürünü istiyoruz" Bu tepki durup dururken mi oldu. Bir önceki vardiyadakiler de tehlikeyi bildirmişler.

— İşçiler her zaman amirlerini eleştirirler, hiçbir zaman memnun olmazlar.

Bu görüşmemizden 48 saat sonra İşletme Müdürü tutuklandı.

Çetin EMEÇ'in Öldürülmesi Üzerine Yayınlanan Bildiride :

"DEMOKRASİYE YÖNELİK BU ALÇAK SALDIRIYLA, KİMSE BİZİ YOLUMUZDAN DÖNDÜREMEZ.."

Son zamanlarda ülkemizde tırmanma eğilimi gösteren terör olaylarının, kırsal kesimden büyük kentlere yönelmesi ve son olarak da tanınmış Gazeteci-Yazar **Çetin Emeç** ve şoförü **Sinan Ercan**'in pusu kurularak katledilmesi, ülke çapında nefretle karşılandı.

Bir süre önce bir emekli albay'ın, daha sonra bir emniyet mensubunun ve ondan birkaç gün sonra Türk Hukuk Kurumu Başkanı **Prof. Dr. Muammer Aksoy**'ün öldürülmesinin olumsuz tesirleri silinmemişken, büyük kentlerde de boy göstermeğe başlayan anarşistler, eylemlerini sürdürdüler.

20 Şubat Salı günü güpegündüz Bayındır Sokak'taki **Türk-İş Genel Merkez**inin önüne kadar gelen bir grup terörist, **Türk-İş** binasına saldırıda bulundu.

ÇETİN EMEÇ'İN KATLİ

Hangi sapık düşünceden oldukları henüz bilinmeyen iki terörist, 7 Mart Çarşamba günü, bu defa İstanbul'da ortaya çıkarak, **Hürriyet Gazetesi** yöneticilerinden tanınmış Gazeteci-Yazar **Çetin Emeç**'i pusu kurmak suretiyle evinin önünde katlettiler.

Bu alçakla saldırıda, **Emeç**'in şoförü **Sinan Ercan** da hayatını kaybetti Olayın yankıları, ülke çapında nefret uyandırdı ve **TÜRK-İŞ** tarafından yayınlanan bildiride, şöyle denildi :

"**HÜRRİYET Gazetesi Yönetim Kurulu Üyesi** ve çok değerli Gazeteci-Yazar **Çetin EMEÇ**'in silâhlı bir saldırı sonunda hayatını kaybetmiş olmasını, **TÜRK-İŞ Topluğu** adına tarifi imkânsız bir acı ve üzüntüyle karşıladığımızı ifade ediyoruz. Bu hıyanetin nedenini anlamak ve izah etmek mümkün değildir. Aynı olayda, **Emeç**'in şoförü **Sinan Ercan**'ında öldürülmesi üzüntümüzü arttırmıştır.

Her makelesinde ülke ve toplum sorunlarının çözümüne yönelik değerli fikirleri ve yansız tahlilleriyle ün kazanan ve bugünkü yazısında da, Türkiye'de tırmanma eğilimi gösteren tetörizme daha seyirci kalmadan üstüne gidilmesini öneren **Çetin EMEÇ**'in, aynı zamanda demokrasimize yönelik hain bir saldırıya kurban gitmesi karşısında, başta sorumlu makamlar olmak üzere, herkesin daha dikkatli ve daha başka türlü

düşünmesi gerekmektedir. Bu olaylar, bizi yolumuzdan çeviremez. Türk işçisi demokrasiyi korumaya kararlıdır. Böyle alçakça hareketlerin, toplumda hiç kimseden destek göremeyeceği kesinlikle bilinmelidir.

En verimli çağında, hain emellere kurban edilerek basın dünyamızdan koparılan bu yeri doldurması güç yazımızın kanı elbette yerde kalmamalı ve kime hizmet ettikleri bilinmeyen saldırganlar, en kısa sürede yakalanarak adaletin perçesine hakettiklerini en ağır cezaya çarptırılmalıdır. Terörün kökü kesinlikle kurutulmalıdır.

Çetin EMEÇ'in bu ölüm kaybından dolayı, başta **HÜRRİYET Gazetesi** mensupları olmak üzere, basın camiamızın ve onu sevenlerin acısını içtenlikle paylaşıyoruz.

Daima kalbimizde yaşatacağımız bu değerli Yazarmıza Tann'dan rahmet ve kederli ailesine sabır ve başsağlığı diliyoruz."

PROTESTO EYLEMLERİ

Yankıları yurt dışına taşan **EMEÇ**'in katli olayı, birçok kurum ve kuruluş tarafından da protestolarla karşılandı. İstanbul, Ankara ve İzmir başta olmak üzere, diğer illerimizde

kurulu gazeteciler cemiyetleri, protesto yürüyüşleri düzenlediler.

Ankara'daki yürüyüşe yüzlerce gazeteci katıldı ve TBMM'ye kadar grup, TBMM Başkanı **Kaya Erdem** ve siyasi parti yöneticileri tarafından ayrı ayrı kabul edildiler. Bu görüşmelerde, olaydan duyulan üzüntü dile getirilerek, teröre karşı ortak tavır alınması konusunda görüş teatisinde bulunuldu.

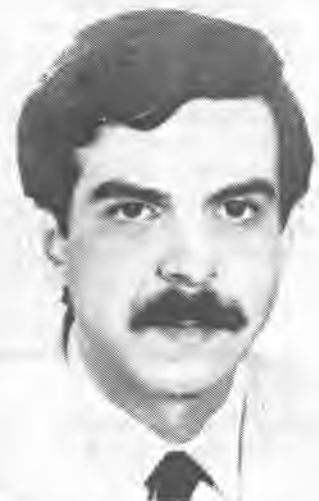
Ankara'da düzenlenen gazetecilerin yürüyüşüne, **Türk-İş** adına Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu** katıldı.

Olay günü, **Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz**, Yönetim Kurulu Üyeleri ve bazı sendikalarımızın genel başkanları **Hürriyet Gazetesi** Ankara Temsilciliğine giderek duydukları üzüntüyü ve başsağlığı dileklerini ilettiler.

İstanbul'da da Genel Sekreter **Orhan Balta** ve bazı sendikaların üst düzey yöneticileri, **Hürriyet Gazetesi'ne**, **Gazeteciler Cemiyeti'ne** ve **TGS'ye** giderek, başsağlığı dileğinde bulundular. **Balta** ve sendika yöneticileri, **Cağaloğlu'nda** bir protesto yürüyüşü yaptılar ve daha sonra da çok sayıda işçinin de katıldığı cenaze törenine katıldılar.

Alçakça Katledilen Gazeteci
Çetin EMEÇ

Alçakça Katledilen Emeç'in Şoförü
Sinan ERCAN

Tarih 20 Şubat 1990 saat 12.20.. Ankara'da TÜRK-İŞ Genel Merkezine bomba konuyor. Meşhul kişilerin saldırıları, Türkiye'de demokrasiye karşı giriştikleri ilk saldırı değil.. Açıkça tahrik amacı güden bu tecavüz karşısında işçiler hiçbir zaman alet olmayacaktır. TÜRK-İŞ bu saldırıyı açıkça parlamenter düzene karşı yapılan tecavüz saymaktadır.

TÜRK-İŞ'E BOMBALI SALDIRI..

★ Genel Merkez Toplantı Salonu Kulisi İle Genel Sekreterlik Odasına Atılan Molotof Kokteylleri Yangın Çıkardı.

★ Türk-İş Yönetim Kurulu Üyeleri, Bombanın Atılmasından 10 Dakika Önce Genel Sekreterlik Odasında Bulunuyorlardı.

- ***Yayınlanan Bildiri İle Olay Kınandı, Suçluların Derhal Yakalanması İstenirken, Tahriklere Kapılınmayacağı Açıklandı...***

TÜRK-İŞ Genel Merkezi bombalı saldırıya uğradı.

20 Şubat Salı günü saat 12.20'yi gösterirken, Türk-İş Genel Merkezi önüne gelen ve görgü tanık-

larına göre biri kız 5 kişi oldukları sanılan bir grup, Genel Sekreterlik odasının bulunduğu birinci katın penceresinden bir molotof kokteyli attılar. İkinci bombayı da zemin ka-

tın camından içeriye atan saldırganlar, iki ucuna bomba süsü verilmiş birer paket bağladıkları bir pankartı da Türk-İş'in önünde bulunan arabaların-
dan birinin üzerine bırakarak kaçtılar.

Bombadan sonra Genel Sekreter Orhan Balta'nın odasının camları kırılmış durumda..

Genel Sekreterlik odası ile zemin kattaki toplantı salonu kulisinde çıkan yangın, Türk-İş personeli tarafından büyümeden söndürülürken, olay yerine gelen bomba imha ekibi de pankarta bağlı paketleri açtı ve pankartı da alarak emniyete götürdü.

Tanıkların ifadeleri üzerine, tarife uyan kızın, Hacettepe Üniversitesi Sıhhiye kampüsünde yakalandığı açıklandı.

10 DAKİKA ÖNCE YÖNETİM KURULU BOMBA ATILAN ODADA ÇALIŞIYORDU

Türk-İş Yönetim Kurulu, bir gün sonra yapılacak Başkanlar Kurulu toplantısı ile ilgili çalışmalarını Genel Sekreter **Orhan Balta**'nın odasında sürdürmüş ve bombanın atılmasından 10 dakika önce saat 12.10'da yemekhaneye çıkmışlardı.

Bombanın 10 dakika sonra atılması muhtemel bir tehlikenin atlatılmasına yol açtı.

ORTAK AÇIKLAMA

Olayın duyulması üzerine ertesi gün Başkanlar Kurulu toplantısına katılmak üzere Ankara'da bulunan sendika Başkan ve yöneticileri kısa sürede **Türk-İş**'te biraraya gelerek Yönetim Kurulu ile birlikte ortak bir değerlendirme yaptılar.

Toplantı sürerken basına yapılan açıklamada, "Türk-İş, yurdumuzda tüm kurum ve kurallarıyla işlerlik kazanan bir demokratik yapıyı yerleştirmenin mücadelesini verirken, demokratik yaşamı varlıklarının gereği saymayanların, ister soldan, ister sağdan olsun bu gibi tahriklere bundan önce de sık sık muhatap olmuş, soğukkanlılığını asla kaybetmemiştir" denildi.

Türk-İş Yönetim ve Başkanlar Kurulu ortak açıklaması şöyle :

"20 Şubat Salı günü (bugün) saat 12.20'de, bir grup tarafından TÜRK-İŞ Genel Merkezine bombalı bir saldırı düzenlenmiştir.

TÜRK-İŞ binasının girişteki toplantı salonunun camları da atılan bombadan sonra kırıldı.

Bombalı saldırıdan sonra Anamuhalefet partisi SHP'nin Genel Başkanı İnönü ve arkadaşları TÜRK-İŞ'e gelerek geçmiş olsun dediler.

TÜRK-İŞ'e yapılan bu tecavüz açıkça tahrik amacı gütmektedir. TÜRK-İŞ, gücünün verdiği güven duygusuyla bu tahriklere kapılmayı tercih etmektedir. Ancak; tahammülün de bir sınırı vardır ve Türk işçisi bugün bu sınır çizgisi üzerinde bulunmaktadır.

TÜRK-İŞ, yurdumuzda tüm kurum ve kurallarıyla işlerlik kazanan bir demokratik yapıyı yerleştirmenin mücadelesini verirken, demokratik yaşamı varlıklarının gereği saymayanların, ister soldan, ister sağdan olsun bu gibi tahriklere bundan önce de sık sık muhatap olmuş, soğukkanlılığını asla kaybetmemiştir.

Yurdumuzda sorunların kaba kuvvetle çözümlenmesi mümkün olamazsa, işçiler, bütün kaba kuvvet gösterilerini durduracak güçtedirler. Ancak, TÜRK-İŞ, bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da bunun geçerli bir yol olduğu inancını taşımaktadır.

BU SALDIRI, PARLAMENTER DÜZENE YAPILAN SALDIRIDIR...

TÜRK-İŞ'e yapılan bu saldırı, doğrudan demokratik parlâmenter düzene yapılan bir saldırdır.

TÜRK-İŞ, demokrasinin askıya alındığı her dönemde faturanın iş-

çilere, dar ve sabit gelirliyle çıkarıldığı bilinciyle, demokrasiyi eksiksiz yapıya kavuşturma mücadelesini sürdürecektir.

DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel de patlamadan hemen sonra TÜRK-İŞ'e gelerek geçmiş olsun dileğinde bulundu.

Adalet Bakanı Oltan Sungurlu, TÜRK-İŞ'i ziyaretlerinde böyle olayların olmaması için her önlemin alındığını belirtti.

Bu mücadelede, TÜRK-İŞ'e vücut veren sendikalarımızın yönetim kadroları, alınması gereken kararları kendi iradeleriyle alacakları gibi, dışardan tahrik ve telkinlere asla izin vermeyecektir.

İşçiler, böylesine tahriklerle so-kağa dökülmeyeceklerdir.

TÜRK-İŞ topluluğu, varlığının temelini teşkil eden demokratik parlâmenter sistemin devamı mücadelesi ile ve bugüne kadar kamuoyuna defalarca açıklanan sorunlarının çözümü yolunda olumlu yaklaşık görmemesi nedeniyle sokağa çıkabilir.

Bunu kesinlikle arzu etmememize rağmen, siyasal iktidarın sorunlarımıza yaklaşım tarzı, bu tehlikenin de her an doğabileceği endişesini yaşatmaktadır.

ICFTU

ICFTU, TÜRK-İŞ GENEL MERKEZİNE SALDIRI OLAYINI KINADI..

Kısa adı ICFTU olan Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu, 20 Şubat tarihinde TÜRK-İŞ'e yapılan bombalı saldırı olayını şiddetle kınadı.

ICFTU Genel Sekreteri **John VANDERVEKEN**'in TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket YILMAZ**'a gönderdiği dayanışma mesajına özetle şöyle denildi :

“TÜRK-İŞ Genel Merkezine yapılan bombalı saldırı olayını endişe ve üzün-

tüyle öğrenmiş bulunuyoruz. ICFTU ve üyesi kuruluşlar adına size, TÜRK-İŞ Yönetim Kurulundaki meslektaşlarınıza, Sendikacı arkadaşlarımıza bu olay dolayısıyla geçmiş olsun temennimizle derin sempatilerimizi iletmek istiyorum.

Bu saldırıdan sorumlu kişilerin biran önce adalet önünde hesap vermelerini temin için Türk yetkililerine çağrıda bulunmaktayız.”

TÜRK-İŞ'e saldırını nefret ve şiddetle kınıyoruz.

İlgililerden, sorumlulunun en kısa zamanda yakalanmasını ve adalet huzuruna çıkarılmasını bekliyoruz.

Yarın toplanacak Başkanlar Kurulumuzda, bu konuda açılacak görüşme sonucu alınacak kararlar kamuoyuna duyurulacaktır.”

Olayın duyulması ile birlikte SHP Genel Başkanı **Erdal İnönü**, DYP Genel Başkanı **Süleyman Demirel**, Adalet Bakanı **Oltan Sungurlu**, Ankara Valisi **Saffet Arkan Bedük** Türk-İş Yönetim Kurulunu ziyaret ederek geçmiş olsun dileğinde bulundular.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **İmren Aykut** da daha sonra ziyaret ettiği Türk-İş Yönetim Kurulu üyelerine, olaydan üzüntü duyduğunu bildirdi.

TEPKİLER

Türk-İŞ'e bombalı saldırıda bulunduğunun duyulması üzerine, çeşitli

kuruluşlar birer bildiri yayınlayarak olayı kınadılar.

Bu arada Türk-İŞ'in telefonları da hiç durmadı. Çeşitli işyerlerinden işçiler telefon ederek, geçmiş olsun dileklerini iletiler ve olayın faillerini lanetlediler.

1970'DE DE BOMBA ATILMIŞTI

Türk-İş Genel Merkezine 29 Aralık 1970 tarihinde de bombalı bir saldırıda bulunulmuştu.

29 Aralık gecesi tahrip gücü yüksek bir bomba Türk-İŞ'in galerisine atılmış, binanın tüm camlarını kırılmış, gece bekçisi de yaralanmıştı.

Bomba olayından hemen sonra Ankara Valisi Bedük te TÜRK-İŞ'e gelerek üzüntülerini belirtti.

Kamu kesiminde yapılacak toplu iş sözleşmelerinde koordinasyonu sağlama için oluşturulan kurul, 7 Şubat günü TÜRK-İŞ'te biraraya geldi.

1990 YILI SÖZLEŞMELERİ İÇİN KOORDİNASYON KURULU OLUŞTURULDU..

- 7 Şubat'ta İlk Toplantısını Yapan Kurul Her Hafta Cuma Günü Çalışmalarını Sürdürecektir

TÜRK-İŞ 15. Genel Kurulunda, 1990 yılında yenilenecek toplu iş sözleşmeleri için koordinasyon sağlanması yolunda alınan karar uygulamaya konuldu.

Kamu kesimindeki toplu iş sözleşmelerinin koordinasyonu için 7 Şubat

1990 tarihinde Türk-İş Genel Başkanı **Şevket Yılmaz** başkanlığında bu kesimde faaliyet gösteren sendikaların yöneticileriyle yapılan toplantıda, 1990 yılında yenilenecek kamu sözleşmeleri değerlendirilmiş ve Türk-İş Yönetim Kurulu ile birlikte 14 kişiden

oluşan bir Koordinasyon Kurulu oluşturuldu.

KURUL ÜYELERİ KİMLER?

Türk-İş Yönetim Kurulu üyeleri, Tarım-İş Genel Başkanı **Sabri Özdeş**,

TRT'nin, TÜRK-İŞ Genel Merkezine yapılan ve maddi tahribatla sonuçlanan önceki günkü saldırı olayını da çok basit ve olağan bir durum gibi haber kuşağının sonlarında birkaç saniyelik haberle geçiştirmiş olmasını ve bu konudaki gelişmelere değinmemesini esefle karşılayan TÜRK-İŞ Yönetim ve Başkanlar Kurulu oybirliği ile aldığı karar uyarınca, TRT'nin dünkü toplantıya alınmamasını uygun görmüştür. TÜRK-İŞ'i bu kararı ile yazı ile de TRT yetkililerine iletilmiştir. Bu karar uyarınca, eyi amaçladığı anlaşılmayan bu yanlış haber politikası düzelinceye kadar, TRT'nin TÜRK-İŞ toplantılarına ve diğer etkinliklerine davet edilmemesi uygun görülmüştür.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, kamu kesimine ait 1990 yılı toplu sözleşme müzakerelerinin yaklaşık tarihlerde görüşülüp bağitlanmasını karara bağlamıştır.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, kamu kesimi toplu sözleşmelerinde izlenecek yol ve ilkeler konusunda görevlendirilen komisyonun her hafta TÜRK-İŞ Genel Merkezinde çalışmalarını sürdürmesini ve alınacak kararların örgüte duyurularak bu konuda geçen yıl olduğu gibi birlikte hareket edilmesini istemiştir. TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, kamu kesiminde, 1989 yılında imzalanan toplu sözleşmelerin birinci yılı sonunda almaları gereken "enflasyon farkı" konusunda 8,8'lik miktarın tüm sözleşmelere uygulanabilmesi için bu durumun protokole bağitlanmasını kararlaştırmıştır.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, gerek çalışma hayatımızı olumsuz etkileyen yasal engellerin kaldırılması, gerek toplu sözleşme müzakerelerinde yeniden tıkanıklıkların ortaya çıkması, gerekse diğer antidemokratik uygulamaların sürdürülmesi halinde, 15. Genel Kurulda alınan kararların ışığı altında ülke çapında etkin ve yaygın grev ve eylemlere gidilmesini de karara bağlamıştır."

GENEL BAŞKAN YILMAZ, SAĞLIĞINA KAVUŞTU..

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ, 15 Şubat Perşembe günü, öğleden sonra Konfederasyon'da geçirdiği ani rahatsızlık sonucu SSK Dışkapı Hastanesine kaldırıldı.

Yüksek tansiyona bağlı kalp rahatsızlığı teşhisiyle kardioloji yoğun bakım servisinde tedavi gören Genel Başkan Yılmaz, 10 gün kadar kaldığı hastaneden sağlığına kavuşmuş olarak taburcu edildi.

YÖNETİM KURULU TOPLANTISINA KATILDI

Hastanede bulunduğu sırada, sağlığını riske sokarak doktor gözetiminde TÜRK-İŞ'e gelen Genel Başkan Yılmaz, hastalığı nedeniyle ertelenen Başkanlar Kurulu Toplantısına bir süre başkanlık etti.

21 Şubat günü bu toplantıda rahatsız olduğu açıkça görünen Şevket YILMAZ, yaptığı kısa konuşmada, 20 Şubat tarihinde Türk-İş Genel Merkezine yapılan bombalı saldırı olayını şiddetle kınadı.

Genel Başkan Yılmaz, özetle şöyle dedi :

"Türk-İş'in bütünlüğüne inanmıyanlar, bu kapıdan giremez. Emekçi sorunlarının gittikçe yoğunlaştığı bu dönemde, bu saldırıyı yapanlar ve yaptıranlar, mutlaka en kısa sürede yakalanmalı ve gereken cezaya çarptırılmalıdır. Eğer yakalanmazsa, ben yarın daha başka şeyler de söylerim. Bu saldırı, Türk-İş'i ve ülke bütünlüğünü herşeyin önünde bilen Türk işçisini, başladığı ve sürdürdüğü haklı mücadelesinden caydıramaz ve bu tür anarşist hareketlerle Türk-İş'e yön verilemez. Türk-İş'i dışarıdan idare etmek, mümkün değildir. Bu kuruluş ve Türk-İş Topluluğu kendi kararlarını kendi verir. Serinkanlılıkla karşıladığımız bu menfur olayın benzeri, 29 Aralık 1970'te de olmuştur. Sadece yapanlara zarar verecek olan böyle davranışları bir kere daha nefretle kınıyoruz."

Bu konuşmadan sonra, Başkanlar Kurulundan ayrılarak, ambulansla hastaneye dönen Şevket YILMAZ 5 Mart Pazartesi günü, tekrar Türk-İş'te görevine başladı.

Türkiye Maden-İş Genel Başkanı H. Hüseyin Kayabaşı, Selülöz-İş Genel Başkanı Fikri Karakadılar, Basın-İş Genel Başkanı A. Ekber Güvenç, Çimse-İş Genel Başkanı Tamer Eralan, Türk Melal Genel Başkanı Mustafa Özbek, Tez Koop-İş Genel Başkanı Kenan Gürbüz, Koop-İş Genel Başkanı Ahmet Balaman ve Sağlık-İş Genel Başkan Vekili Savaş Benli'den oluşan Koordinasyon Kulunca alınan kararlar şöyle sıralandı:

1 — Süreleri Ocak - Şubat - Mart aylarında bitecek sözleşmeler bakımından;

a) Ocak - Şubat aylarında süresi bitenler: Prosedürü tamamlanmış olan

veya tamalanacak, görüşmeleri devam eden veya uyuşmazlık aşamasında olan TİS'ler Mayıs ayı başında greve çıkabilecek şekilde müzakere prosedürünü uzatacaklardır.

b) Mart ayında süresi bitenler: prosedürü veya müzakereleri başlamış veya başlamamış olsun, bu TİS'ler yine Mayıs ayı başında grev aşamasına gelebilecek şekilde işlemlerini tamamlamış olacaklardır.

2 — Grev yasağı kapsamına giren TİS'ler bakımından; Toplu İş Sözleşmeleri bağitlanma koşulları grev yasağı kapsamına giren sendikalar, Yüksek Hakem Kurulunun sürdürdüğü olumsuz tutum ve yapıyı dikkate alarak tes-

bit, yetki, çağrı, müzakere ve uyuşmazlık sürelerini azami ölçüde, ikinci bir talimata kadar uzatarak, prosedürü yürütecekler ve böylece dayamışma sağlayacaklardır.

3 — Devam eden müzakerelerde ücret ve torba dışındaki maddelerin sendikalar tarafından belirlenmesi kararlaştırılmıştır.

4 — Komisyon çalışmalarında değerlendirilmelerin sağlıklı yapılabilmesi açısından TİS'lerle ilgili her değişikliğin zaman geçirilmeden konfederasyonumuza iletilmesi gerekmektedir.

5 — Komisyon her hafta cuma günü saat 14.00 de toplanacaktır.

**ŞEVKET
YILMAZ :
"BELEDİYE
İŞÇİLERİMİZİN
YANINDAYIZ.."**

BELEDİYE-İŞ Genel Başkanı Fuat Alan'ın düzenlediği Basın Toplantısında Konuşan Yılmaz "TÜRK-İŞ, Belediye İşçilerinin yanındadır" dedi.

BELEDİYE İŞÇİSİNİN BİRİKMİŞ ÜCRET ALACAĞI 44 MİLYAR LİRAYI GEÇTİ..

**Belediye İşçileri İlk Eylem Yürüşüyünü Şevket Yılmaz'la Birlikte Gerçekleştirdi..
ALAN "Haklarımız Ödenmezse Eyleme Geçeriz" Dedi..**

Belediye-İş Sendikası Genel başkanı **Fuat Alan**, 12 Şubat günü Ankara'da düzenlediği basın toplantısında, Belediye-İş Sendikası üyesi işçilerin çeşitli il ilçe ve belde belediyelerindeki ücret ve sosyal yardım alacaklarının 44 milyar lirayı

aştığını bildirdi.

Türk-İş Genel Merkezinde düzenlenen basın toplantısında Türk-İş Genel Başkanı **Şevket Yılmaz** da, işçi sorunlarıyla ilgili açıklamada bulundu.

Çözüm bekleyen yasal sıkıntılar

yanında, işçi çıkarmalarının sürdüğünü ve ayrıca 106 belediye'de işçilere aylardan beri ücret ve sosyal yardım parası ödenmediğini vurgulayan **Şevket Yılmaz**, Anap İktidarının politik açıdan kendilerinden saymadıkları belediyelere yardım parasını kesmek veya zamanında ödememekle ham belediyeleri hem de halkı cezalandırdıklarını söyledi.

Böylesine kısır ve dar görüşlerle ülke sorunlarının çözüme kavuşturulamayacağını da sözlerine ekleyen Türk-İş Genel Başkanı **Yılmaz**, hakları alınincaya kadar, Türk-İş olarak belediye işçilerinin yanında olacaklarını ve onların her türlü eylemlerini destekliyeceklerini bildirdi.

FUAT ALANIN SÖZLERİ :

Basın toplantısında, 4 aydan 28 aya kadar toplam 106 il, ilçe ve

Belediye-İş Genel Başkanı Fuat Alan'ın TÜRK-İŞ Genel Merkezi'ndeki basın toplantısına TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu üyeleri ile birlikte bazı Sendika genel başkanları da katıldı..

Belediye İşçilerinin alacaklarının ödenmesi amacıyla Belediye-İş yöneticilerinin yürüyüşüne TÜRK-İŞ Genel Başkanı Yılmaz da protestoya katıldı.

belde belediyelerinde işçilere aylık ve sosyal yardım parası ödenmeyi-şinden yakınan Belediye-İş Sendikası Genel Başkanı **Fuat Alan**, hakları alınincaya kadar, bugünden başlamak üzere değişik eylem türleri sergileyeceklerini açıkladı.

Fuat Alan, bu konudaki düşüncelerini şöyle anlattı:

“**BELEDİYE-İŞ** Sendikasının uzun süredir ücret alamayan üyeleri var. Toplam 106 belediyede 20 bin 960 üyemize 44 milyar lirayı aşan ücret alacağını alamamaktadır.

Bilindiği gibi, emeğiyle geçiren Belediye işyerlerinde çalışan emekçiler; anti-demokratik uygulamalar içinde çağ atlama savsatasındaki Anap zihniyetine kesin tavır koymuştur. Bunun da sonucu olarak, 26 Mart yerel seçimlerini Anap kaybetmiştir.

Bundan sonradır ki, Anap iktidarı, Belediyelerin şahsına işçilere düşman politikalarını sergilemiş, özellikle işçi ücretlerine esas olan Merkezi bütçeden İller Bankası aracılığıyla belediyelere yapacağı yardımı tamamiyle kesmiştir. Dahası, önceden verilmiş yardımları asgari taksitlerle kesmi yerine toptan kesme yoluna gir-

miştir. Partiler arası sürtüşmeye işçi ücretlerini konu etmiştir.

28.2.1989 itibariyle 35 belediyede 13 bin işçiyi ilgilendiren 9 milyarlık alacak, yaklaşık bir yılın sonunda, Anap'ın ambargosu sonucu 40 milyarı aşmıştır.

Gerçi birçok belediyenin de, Anap'ın bu sağlıksız politikasının arkasına sığındığı gözlenmiştir. Örneğin işçilerin ücret ve diğer tüm haklarını alamadığı belediyelerde başta belediye başkanları olmak üzere tüm memurlar maaşlarını alırken işçilerin alamamaları dikkat çekicidir.

Kaldı ki, demokratik bir kuruluş olan sendikanın kanını teşkil eden aidatının belediyelerce

ödenmemesi, bunun de bugün itibariyle 4 milyarı aşması, demok-rasi havarilerinin samimiyetinin ölçüsü olarak alınması gerekir.

Biz, giderek büyüyen bu sorunun çözümü için yıllardır aşındırmadık kapı bırakmadık. İşçinin örgütlü gücü olan sendikanın da yetmezliği anlamına gelecek bu iş-gören veya egemen tavrına artık aynı dozda tavır koymağa karar vermiş bulunuyoruz.

Bu tavrımız, elbet de üretim-den gelen gücümüzdür.

Bugüne değin uyguladığımız demokratik tavrımız, daha ileri boyutlara vardırmağa karar vermiş bulunuyoruz. Bu çağda bile işçiyi köle mantığıyla çalıştırmak isteyen ve çağdışı yasaların arkasına sığınanlara, o yasaları aşma pahasına eylem koyacağız.

Bu basın toplantısından sonra 70 şube başkanı ve genel yönetim Kurulumuz, TBMM'e yürüye-rek istemlerimizin özeti olan bir mektup sunacağız. Ve dönüşte Sendikamızda oturma eylemine başlayacağız. TBMM Başkanlığınca sorunumuza sahip çıkıp yanıtını bekleyeceğiz.

Bundan da sonuç alamazsak, Ankara (Veya Kırıkkale'de) tüm teşkilâtımızdan temsilcilerin katılacağı ve TÜRK-İŞ Sendikalar Top-luluğu ile diğer demokratik kuruluşların destekleyecekleri bir mi-

TÜRK-İŞ Genel Başkanı ve Belediye-İş Yöneticileri yürüyüşten sonra Başbakanlık'ta Başbakan Vekili Ali Bozer'le görüşerek sorunların çözümünü istediler.

DEMİRYOL-İŞ BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI..

Demiryol-İş Sendikası Başkanlar Kurulu 13 Şubat günü Ankara'da toplandı, TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri ve DEMİRYOL-İŞ Genel Başkanı **Enver TOÇOĞLU** başkanlığında toplanan, Başkanlar Kurulu'nda ülke sorunları ve sendikal sorunlar görüşülerek toplu pazarlık sisteminin müdahale altında bulunduğu belirtildi. Toplantıda hükümetin tutumunun sorunu çözmek yerine yeni sorunlar çıkartarak daha da ağırlaştırdığı ifade edildi.

2 gün süren Demiryol-İş Sendikası Başkanlar Kurulu toplantısı sonunda yayınlanan bildiride yurt ve işçi sorunlarına işaret edilerek, hükümetçe hazırlanmakta olduğu bildirilen yeni sağlık düzenlemesi yasa tasarısı hakkında şöyle denilmektedir:

Demiryol-İş Başkanlar Kurulu Toplantısına katılan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz yaptığı konuşmada işçi sorunlarına işaret etti.

“—İşçinin öz malı olan SSK hastaneleri üzerinde, işçinin görüşü bile dışlanarak oynana oyunlar, SAĞ-KUR adı altında hazırlanan Kanun tasarısı, çalışma barışının korunması yolundaki işçi hareketinin hassasiyetinin istismarından başka anlama gelmemektedir.”

Bildiride zorunlu tasarruf ve konut edindirme kesintileriyle ilgili olarak da şöyle denilmektedir:

“—İşçi ve memurlar adına yatırılan zorunlu tasarruf ve konut edindirme yardımı, amacı dışında kullanılarak daha çok bütçe açıklarının kapatılmasında kullanılan kaynaklar olmuştur.”

ting yapacağız. Ve dalga dalga bu mitingleri Türkiye'nin dört bir yanına yayacağız.”

PROTESTO YÜRÜYÜŞÜ

Aynı gün saat 13.30'da Türk-İş Genel Merkezinde toplanan Belediye-İş Sendikası Genel Merkez ve tüm şube yöneticileri ile bir grup işçi, ödenyeyen haklarından ötürü bir protesto yürüyüşü düzenlediler.

Türk-İş Genel Başkanı **Şevket Yılmaz**'la birlikte 200 kadar sendikacı ve işçiden oluşan grup, Türk-İş Genel Merkezinden çıkarak Atatürk Bulvarında yürüyüşe geçtiler

Kolkola girmiş onarlı sıralar halinde yürüyen gruba, herhangi bir polis müdahalesi olmadı. Bu şekil-

Toplantıyı izleyen Belediye-İş Yönetim Kurulu Üyeleri

de Bakanlıklara kadar yürüyen sendikacı ve işçiler, saat 14'te Başbakanlığa giderek, Başbakan Vekili, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı **Ali Bozer**'le görüştüler. Başbakanlıktan bir salonda yapılan karşılıklı görüşmede, önce **Şevket Yılmaz**, daha sonra **Fuat Alan** ve sendikacılar, belediye işçilerinin haklı

istek ve tepkilerini dile getirdiler. Bu konuda kendisine verilen yazılı dokümanları da alan **Ali Bozer**, hükümet olarak en kısa sürede sorunu çözmeye çalışacakları vaadetti.

Burada ayrılan **Şevket Yılmaz** Başkanlığındaki Belediye-İş yöneticileri, grup halinde kabul edildikleri TBMM Başkanı **Kaya Erdem**'e de dileklerini iletiler ve daha sonra Ankara'daki Sendika Şube binası önünde oturma eylemi yaptılar.

İKİNCİ YÜRÜYÜŞ

Belediye-İş Merkez ve Şube Yöneticilerinden oluşan aynı grup, ertesi gün de TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu** ile birlikte, bu defa Maliye Bakanlığına kadar yürüyüş ve eylemi gerçekleştirdiler ve parasal konuda Maliye Bakanı **Ekrem Pakdemirli**'den ilgili göstermesini istediler.

Toplantıda TÜRK-İŞ yöneticileri, sendika genel başkanları ve Belediye-İş başkanlar kurulu üyeleri.

TÜRK-İŞ, SAĞ-KUR YASA TASARISINA KARŞI ÇIKTI..

“SSK’NIN PRİMLERİNE DOKUNULAMAZ..”

- TOÇOĞLU, Yaptığı Açıklamada “İşçilerin Ödediği Primleri SAĞ-KUR Tahsil Edecek, SSK’dan da Sağlık Hizmeti Satın Alacak. Bu Düpedüz Kandırmacadır” dedi..

TÜRK-İŞ, kısa adı **SAĞ-KUR** olan Sağlık Sigortası Kurumu Kanun tasarısına karşı çıkarak, SSK sağlık Primlerine dokunulamayacağını açıkladı.

ENVER TOÇOĞLU’NUN KONUSUYLA İLGİLİ AÇIKLAMASI..

TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri ve SSK Yönetim Kurulu işçi üyesi **Enver TOÇOĞLU**, 27 Şubat günü konuyla ilgili olarak TÜRK-İŞ’in görüşünü şöyle açıkladı:

“Sağlık Bakanlığınca hazırlanan kısa adı SAĞ-KUR olan Sağlık Sigortası Kurumu Kanun tasarısı, ilk bakışta gayet masum ve benimsenmesi için hiçbir engel yokmuş gibi görünmekle birlikte, işçiler ve SSK açısından büyük tehlikeleri de beraberinde getirmektedir.

Bilindiği gibi, Devlet, yurttaşların sağlıklarının korunması ve tıbbi bakımdan tedavilerinin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla görevlidir. Her Türk yurttaş, devlete karşı olan vergi yükümlülüğünü yerine getirirken, sağlık hizmetlerinin görülmesi için de katkıda bulunmaktadır.

Devletin bu görevinden yararlanmak işçiler için en doğal hak olduğu halde; ödedikleri vergilere ilâveten maaşlarının yüzde 15’ini prim olarak SSK’ya vermekte, kendilerinin ve ailelerinin muayene ve tedavilerini bu primlerle kendileri sağlamaktadır.

TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri Enver TOÇOĞLU, SAĞ-KUR yasa tasarısı ile SSK’nın primlerine el konulmak istendiğini söyledi.

DEVLET KENDİ BAKACAĞI YURTTAŞLARIN SAĞLIĞINA, İŞÇİLERİ ORTAK EDİYOR...

Böylelikle, Devlet sayıları 20 milyona yakın işçi, emekli ve ailelerinin bakım külfetinden kurtulmakta, işçilerden aldığı vergilerin sağlık hizmetlerine düşen kısmını da işçiler dışındaki yurttaşlar için kullanabilmektedir.

SAĞ-KUR ile SSK’nın sağlık primlerine el konulmak istenmektedir.

Sağlık primi olmayınca, sağlık tesislerinde hizmet yürütülemeyecek, bunun sonucunda da sağlık tesislerine el konulması aşamasına gelinecektir.

BAKANIN AÇIKLAMALARI: KANDIRMACA..

Sağlık Bakanı Sayın Halil ŞIVGIN, sendikacılara verdiği brifing-

de, görüş alış-verişinde bulunmak istediğini ifade etmişler ve SAĞ-KUR’la amaçladıklarını açıklamışlardır.

Ancak; sağlık gelirlerine el konularak, SSK’dan hizmeti satın alma gibi bir sistemin geçerliliğini kabul etmek mümkün değildir.

İşçilerin ödediği primleri SAĞ-KUR tahsil edecek, SSK’dan da sağlık hizmeti satın alacak. Bu düpedüz bir kandırmacadır.

SSK sağlık hizmetleri, Kurum’un kendi inisiyatifi dışındaki politikalar yüzünden yetersiz görülürken, bunun bir de Devletçe bakımı gerekenlerle paylaşımı söz konusu olamaz.

TÜRK-İŞ topluluğunun, sık sık SSK kaynaklarına göz dikilerek siyasi yatırımlara gidilmesine izin vermesi, seyirci kalması mümkün değildir.”

SOSYAL VE EKONOMİK DEMOKRASİ ANLAYIŞI SEMİNERLERİ

Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri Başoğlu Aydın'daki Seminerde kursiyerlere hitap ediyor.

TÜRK-İŞ 15 nci Genel Kurulunda kabul edilen eğitim raporundaki görüşler ve genel kurulda belirlenen ilke ve kararlar doğrultusunda demokrasi ağırlıklı eğitim çalışmalarından biri olan ve 1990 yılı itibarıyla 20 ilde yapılması planlanan "SOSYAL VE EKONOMİK DEMOKRASİ ANLAYIŞI" seminerlerinden 4'ü Şubat ayı içerisinde gerçekleştirildi.

Aydın, Manisa-Balıkesir ve Bursa'da yapılan seminerlere, bu illerdeki Türk-İş üyesi sendikalarımızın şube yöneticileri katıldılar. Seminerlere 4 il'den 275 kursiyer katıldı.

Seminerlerde, sosyal ve ekonomik demokrasi konuları, Yıldız ve 9 Eylül Üniversitesi öğretim üyeleri Prof. Dr. Murat Demircioğlu, Prof. Dr. Fevzi Demir ve Prof. Dr. Hüsnü Erkan tarafından anlatıldı.

ŞUBE YÖNETİCİLERİ TEMEL TEMSİLCİLİK SEMİNERİ

Kolej sistemi eğitimine geçişe yönelik geçmiş yıllarda da sürdürülen "Şube Yöneticileri Temel Temsilcilik" seminerleri, 5-9 Şubat

1990 tarihlerinde TÜRK-İŞ Samsun Eğitim Sitesinde gerçekleştirildi.

Seminerde; Sendikacılık ve Demokrasi, Çalışma Ekonomisi, Sosyal Güvenlik, Türkiye'de ve Dünya'da Sendikacılık Hareketleri ile Toplu Sözleşme Taktik ve usulleri konuları Üniversite Öğretim üyelerince kursiyerlere anlatıldı.

İŞÇİ SAĞLIĞI İŞ GÜVENLİĞİ SEMİNERİ

İşçi ücretlerinden kesilen ceza paralarının tekrar işçilerin hizmetinde kullanılması doğrultusundaki TÜRK-İŞ projesi gereğince, 1990'da yapılması planlanan "İşçi Sağlığı İş Güvenliği" seminerlerinin ilki, 19-23 Şubat tarihlerinde TÜRK-İŞ Samsun Eğitim Sitesinde düzenlendi.

5 gün süren ve uygulama ağırlıklı olarak yapılan seminere, işyerlerinde görev yapan İşçi Sağlığı İş Güvenliği Kurulu üyesi sendika temsilcileri ile usta ve ustabaşları katıldılar. Toplam 46 kursiyerin katıldığı seminerde; İşçi Sağlığı İş Güvenliğinin önemi, meslek hastalıkları, işçi beslenmesi, sosyal sigortalar mevzuatı, İşçi Sağlığı İş Güvenliği mevzuatı, İşçi Sağlığı Kurulları, İş kazaları ve koruyucular konuları Üniversite öğretim üyeleri ile konunun uzmanları bilgi verdiler. Seminerin son günü, işçi - işveren ve hükümet temsilcilerinin katılımları ile seminerin genel bir değerlendirilmesi yapıldı.

Başoğlu, Samsun Eğitim Merkezi'nde yapılan sendika şube yöneticileri seminerine katılanlarla birlikte.

BAŞOĞLU: “ÇÖZÜM ERKEN SEÇİMDİR...”

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri
Mustafa Başoğlu

Şubat ayı içerisinde TÜRK-İŞ tarafından **ŞAYDIN - MANİSA - BALIKESİR VE BURSA'da** düzenlenen “TÜRK-İŞ'in Sosyal ve Ekonomik Demokrasi Anlayışı” Samsun'da “Temel Sendikacılık Eğitimi” İşçi Sağlığı İş Güvenliği ile yine Samsun'da “Eğiticilerin Eğitimi” seminerine katılan TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu**, yaptığı konuşmalarda, çeşitli işçi sorunlarına değindi, Başoğlu, TÜRK-İŞ'in çalışmaları hakkında gerekli açıklamalarda bulunduktan sonra seminerlere katılan kursiyerlerin sorularını cevaplandırdı ve özetle şunları söyledi:

“TÜRK-İŞ'in 15 nci Genel Kurulundan sonra bir yandan genel kurul kararları öte yandan güncel işçi sorunları ile yakından ilgilenen **TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU** ayrıca 1990 yılında TÜRK-İŞ tarafından yapılacak olan eylem planı üzerindeki çalışmalarını sürdürmektedir.

YÖNETİM KURULU, üye kuruluşlar tarafından yürütülen Toplu İş Sözleşmesi Çalışmaları, grev uygulamaları, işten çıkartmalar, 1989 yılında akdedilen ve

600 bin işçiyi kapsayan kamu kesimi toplu iş sözleşmelerinden yararlanan işçilere verilmesi zorunlu enflasyon farkı, 1990 yılında 625 bin işçi adına yapılacak olan Toplu İş sözleşmelerinin genel ilkelerini belirleme, uyuşmazlıkları ve görüşmeleri birlikte yürütme, yapılması muhtemel grevlerle grev yasaklarına giren işçilerin eylemlerini birleştirip toplu iş sözleşmelerinde daha olumlu sonuç alma, Yeniçeltik faciası ve benzeri güncel çalışmaları sürdürmektedir.

1990 yılın eğitim çalışmaları aralıksız ve çeşitli illerde devam ettirilmektedir. Genel Kurulun karara bağladığı başta Anayasa olmak üzere yapılması düşünülen mevzuat çalışmalarını hızla tamamlamaya çalışmaktadır.

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULUNUN henüz yürüyüş, miting gibi eylemleri uygulamadığını iddia edip **TÜRK-İŞ Yönetim Kurulunu** pasiflikle suçlamalar haklı ve inandırıcı değildir.

TÜRK-İŞ'in gündeminde bulunan ve yıllardan beri çözmeye çalıştığımız gelir dağılımındaki adaletsizlik, işsizlik, sendikasızlaşmayı özendirme, çalışma hayatına konulan yasakları kaldırma, bu alandaki mevzuatı ILO kurallarına uygun hale getirmeme, fiatları serbest bırakıp işçi ücretlerini dondurma ve benzeri konulara çözüm bulabilmek için geçmiş çalışma döneminde sürdürdüğümüz eylemler maaalesef siyasi iktidarın olumsuz tutumu yüzünden sonuç almamıza fırsat vermemiştir. Bu nedenle yeni çalışma döneminin başında eylem yapmamamız sorunların çözülmemesinde başlıca eksik kabul edilemez. Görünen o dur ki, siyasi iktidarın sorunlara çözüm getirmeme aksine onları çoğaltma tutumu değişmemiştir. O halde yapılması gereken şey iktidarı demokratik yollardan değiştirmektir. Bu da ancak erken genel seçimle gerçekleşebilir. Esasen 1990 yılı çalışma ve eylemlerimizin temel hareket noktası kamuoyu oluşturarak erken seçimin yapılmasını sağlamak olacaktır.”

EĞİTİCİLERİN EĞİTİMİ SEMİNERİ

“Eğiticilerin Eğitimi” semineri, 26 Şubat - 2 Mart 1990 tarihleri arasında TÜRK-İŞ Samsun Eğitim Sitesinde gerçekleştirildi.

Genel ilke olarak, Kursiyerlerin eğitim programı düzenleme dalında bilgi ve beceri ile donatılmalarının esas alındığı seminere 21 kursiyer katıldı.

Ders konularının Eğitim Fakültesi ve Hacettepe Üniversitesi öğretim üyelerince işlendiği Seminer, sertifika töreni ile sona erdi.

Türk-İŞ'in Samsun Seminerine katılan sendikaların şube yöneticileri şunlar:

Mehmet Çalışkan, Hüseyin Işıldak (T. MADEN İŞ), R. Ali Çelik,

Dursun Yanmış, Ali Sofu (TEKGIDA-İŞ), M. Hanifi Yazdıç, M. Cahit Özdemir (ŞEKER-İŞ), Eyüp Karadağ, Şerafettin Çapkın (TEKSİF), Mehmet Albayrak (DERİ-İŞ), Niya-zı Dürmüş, İmam Göksu (ÇİMSE-İŞ), Zekeriya Gündoğdu, Abidin Gül (BASIN-İŞ), Turgut Çavuş, Tevfik Şahin (DOKGEMİ-İŞ), Mehmet Çelik, Zafer Kırbıyık (YOL-İŞ), Turan Akın, Cafer Özdiş, Mahmut Paksoy (TES-İŞ), Hüseyin Demir, Alaattin Turan (DEMİRYOL-İŞ), Ali Tepeci (T. SAĞLIK-İŞ) Hayati Yılmaz, Emrullah Öztürk (T.HARB-İŞ), Sadık Yıldız (TGS), Mesut Aksoy, Adem Ustaosmanoğlu, Cavit Zulfikar (BELEDİYE-İŞ), Cemal Ünlü (AĞAÇ-İŞ), Mehmet Kebelioğlu (YOL-İŞ), Muhittin Bektaş (LİKAT-İŞ), Kenan Göksu (HABER-İŞ).

ÖNCE YABANCI SİGARAYA HAYIR...!

TÜTÜN KAZIĞI...

Sinan VARGI
Türk-İş Koop. Uzmanı

Havana purosundan bir nefes aldı ve sekreterine telefonla talimatını verdi: “**Bana Ortadoğu masasından sorumlu Mr. Jones’u hemen çağırın**”

Mr. Jones içeri titreyerek girdi, patron neden kendisini çağıtmıştı acaba. Çok geçmeden nedenini anladı..

— **Ortadoğu’da satışlar nasıl.. Türkiye’de artış var mı..?**

— Çok iyi efendim, satışlar çok iyi, bizim tütünümüze artık iyice alıştılar.

Türkiye’de ise yabancı sigara % 20 oranında tüketiliyor, hükümet bu yıl yerli tütünün fiyatını çok az açıkladı. Bakan bile bu yıl tütün fiyatını açıklamaya gidemedi. Tütüncüler ayaklandı ama polis olayları bastırdı. Şimdi fiyat düşük..

YABANCI SİGARA İÇME HAYRANLIĞI..

— **Pekiye halkın yabancı sigaraya ve bizim markaya bakış açısı nasıl..?**

— Efendim büyük şehirlerde boş duvar kalmadı, hepsine kovboylarımızı atlarımızı çizdik. Sinemalarda reklamlarımız oynuyor, ama televizyonda gösterimi yasak. Bir de onu halletsek Türklerin hepsi bizim sigarayı içecekler. Türkler gösterişe çok düşkün.. Haftada 4 dolar alan çirak çocuklar bile bizim markayı içiyorlar, öğlenleri yarım ekmek ve domates yediklerini ama yinede 1 dolar ödeyerek bizim sigarayı içtiklerini söylüyor satış temsilcimiz..

— **Peki yabancı tütün kullanan Türk sigaraları vardı, onlar ne oldu..?**

— Bugünlerde pek piyasada bulunmuyor efendim, Türk ve Amerikan tütününü harmanlayıp verme fikri tuttu, tiryakiler bunu bulamayınca bizim markayı tercih ediyorlar. Üstelik fiyatlarımızı istediğimiz gibi arttırabiliyoruz. Bundan altı sene önce verdiğimiz yatırım sözünü ise halen yerine getirmedik. Halk bizim sigaraya iyice alıştı artık.

— **Peki hani bir Sağlık Bakanı vardı, "sigaraya hayır" kampanyası başlatmıştı o ne oldu?**

— Onu görevden hemen aldılar efendim, kampanya filan kalmadı.

— **Çok güzel, şimdi Türkiye'de yine yoğun bir reklam kampanyası başlatın. Özellikle gençleri alıştırmanız lazım. Bunun için kafeteryalarda ücretsiz sigara ve çakmak dağıtımını hızlandırın. Ralliler, spor turnuvaları düzenleyip gençlerin gözüne şirin gözükme için ne lazımsa yapın. Bunlar bizim için yeni tüketicilerdir. Türk tütünü dünyadan silinmedikçe biz rahat edemeyiz.**

MR. JONES, GÖREVİNİ İYİCE ANLAMIŞTI..

Mr. Jones görevini iyice anlamıştı artık, Türk tütünü

için yıllardan beri hazırladıkları yok etme planı başarıya ulaşmaktaydı. İtalya ve İspanya'da da tütüncülüğü böyle yok etmişlerdi. Yeni pazarlar aramak zorundaydılar. Kendi ülkelerinde ki sigaraya hayır kampanyaları nedeniyle oldukça küçülmüşler ve ellerindeki tütünü satacak yer aramaya başlamışlardı. Eğer Türkiye'de oynanan oyun iyi tezgahlanmaz ise **Mr. Jones** bir gün kapının önüne konacağını iyi biliyordu...

Türkiye açısından durum gayet kronik bir hale geldi. Dışalım ve dışsatım arasındaki fark sürekli olarak Türkiye'nin zararına küçüldü. 1985 yılında sigara ithal edilmeye başlandığında yabancı firmalara 55 milyon dolar ödenmiş, bunun karşılığında 330 milyon dolarlık tütün satmıştı. 1988 yılında ise 225 milyon dolarlık tütün satarken, 175 milyon doları ise 8. bin 500 ton sigara için ödedi. Bu rakamlar bugünlerde birbirine çok yaklaştı ve Türkiye yabancı sigara üreticilerinin örümcek ağının tam artasına düşmüş ve çirpınmaya başlamıştı.

BİR GAZETE HABERİNİN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ..

Bu ağın boyutları ise **Milîyet Gazetesi**'nde çıkan bir haberle daha değişik boyutlar kazandı. ANAP Ankara Milletvekili **Göksel Kalaycıoğlu** ile

Tekel Genel Müdürü **Süreyya Yücel Özden** arasında geçen şu konuşmanın yayınlandığı haber daha henüz tezkip edilmedi..

— **Nedir bu fiyat rezaleti, her geçen gün fiyatlarını arttırmak istiyorlar..**

— Evet efendim haklısınız, ama fiyatları bize zorla kabul ettirmek istiyorlar, bu fiyatı vermezseniz, bizde kaçakçıları devreye sokarız diye bizi tehdit ediyorlar.

Türkiye'de yabancı sigaraya ödenen dövizler normal olarak başka hizmetlerin yapılmasını önüyor. Ülkede bütçeden genel sağlık hizmetlerine ayrılan pay yüzde 2.7. Bu ise kişi başına yılda 15.000 TL sınırı aşıyor. Öte yandan yabancı sigaranın yol açtığı akciğer ve gırtlak kanserinin teşhisini yapacak tomografi cihazları devlet hastanelerinde bulunmuyor. Devlet fiyatı 2 milyar olan cihaz yerine sigaraya döviz ödüyor.

İşte hemen yanıp bitiveren yabancı sigaranın külünde ve dumanında bulunan oyunlar bunlar. Ya bizim bil-mediklerimiz, görmediklerimiz duymadıklarımız neler acaba..

Sigaraya hayır diyebilmek gerçekten güzel bir şey, ama **ÖNCE YABANCI SİGARAYA HAYIR** diyebilmek her şeyden önce vatanseverlik değilmi..?

BOMBALI SALDIRI!..

TÜRK-İŞ, yurdumuz en çok üyeye sahip, en büyük işçi kuruluşu. Türk-İş, yirmi yıl aradan sonra ikinci defa bombalı saldırıya uğradı! Birinci bombalı saldırı 29 Aralık 1970 yılında olmuştu. Türk-İş Topluluğunu hırçınlaştırmak, sokağa dökmek, İşçilerin hassasiyetinden yararlanarak anarşi ve terörü daha da hızlandırmak isteyenler, bu arzularında başarı sağlayamadılar! Türk-İş, o yıllarda serinkanlılığını korumasını, teröre prim vermemesini bildi, rejim ve demokrasi düşmanlarına en susturucu cevabı vererek, tarihi bir rol üstlendi.

20 Şubat Salı günü, ise, ikinci saldırı oldu. Aradan yirmi yıl geçtikten sonra gözü dönmüşlerin, Türkiye'mizin huzuruna kastetmek isteyenlerin ikinci saldırısı. Kim olursa olsun, önce bu maşalar yakalanmalı sonra da üstüne gidilerek arkalarında bulunanlar mutlaka ele geçirilip Türk Adaletinin şaşmaz pençesine teslim edilmelidir. Bu saldırı basit bir olay olarak geçiştirilemez. Bu saldırıyı bir grub çocuğun hislerine mağlub olmaları şeklinde yorumlamak, yanlışların en büyüğüdür. Bu olay, Türk-İş'in manevi kişiliğinde Türk Demokrasisine yapılan alçakça bir saldırıdır.

Bu saldırılar Türk-İş Topluluğunu asla yıldıramaz. Türklerin ünlü bir deyişi vardır: **"Belki sancaktar şehit düşebilir; fakat sancak asla yere düşmez. Sancağı taşıyanlar bulundukça, onun kutsallığına inananlar oldukça, sancak daima eller üstünde taşınacak ve asla yere düşürülmeyecektir"**. Türk-İş kurulduğu günden beri mazlumun hakkını meşru sınırlar içinde korumuş, geliştirmiş bir kuruluştur. Son on yıldır yapageldiği hak ve çıkar mücadelesinde de akılcılığı ön planda tutmuş, yasakları delerek yasaksız de

mokراسiye geçişin yolunu açmıştır. Saldırı olayı üzerine siyasi partilerimizin gösterdikleri haklı tepki, TBMM'de temsil edilen siyasi parti yöneticilerinin TÜRK-İŞ'e kadar gelerek anında tepki göstermeleri, Sayın Ankara Valisinin sıcaklığına yaptığı açıklamalar, TÜRK-İŞ'in kamuoyundaki önemli yerini bir defa daha tescil etmiştir.

Türk-İş Başkanlar Kurulu tarafından yayınlanan bildiri, kuruluşlarımızın kuru gü-rültüye papuç bırakacak insanlar olmadıklarını bir kez daha vurgulamıştır. Dün öyleydi, bu gün de öyledir. Türk-İş meşru mücadelesini sürdürecektir, ölümsüz lideri **Demirsoy**'un izinde amacına ulaşacaktır. Bu amaç özgürlükçü demokrasi içinde haklarını korunması ve geliştirilmesidir. Bu amaçtan Türk-İş Topluluğunu hiç bir şer kuvvet alıkoymaz. Nitekim geçirdiği rahatsızlık sonucu hastahane de bulunan Genel Başkan Sayın **Şevket Yılmaz**'ın doktor kontrolünde Başkanlar Kurulunun açılışına gelmesi ve duyarlılığını göstermesi hepimizi son derece duygulandırmıştır. Kendisine acil şifalar dilediğimiz Başkanımızın Başkanlar Kurulu toplantısına katılması ve riski göze alarak konuşması, kurula güç katmıştır.

Geçen sayımızda yazdığım demokrasi-nin korunması başlıklı yazıda, adeta tehlikelere işaret etmiştim. Tehlike, bu defa Türk-İş'i hedef seçti. Yirmi yıl evvelki gibi. Ama, kervan yürüyor. Türk-İş Yüce Milletimizin bir parçası olarak demokrasimizin korunması ve güçlendirilmesi konusunda üstlendiği tarihi göreve devam ediyor ve edecektir. Bundan kimsenin şüphesi olmasın. Camiamıza geçmiş olsun dileklerimi en iyi duygularla sunuyorum.

BU AŞAMADA SÜPER EMEKLİLER ve EMEKLİLERE, YENİ HAKLAR TANINMALIDIR..

H. Avni YAZICI
(TÜRK-İŞ Sosyal Güvenlik Uzmanı)

Kamu yönetiminde önemli olaylar ve değişiklikler arifesinde toplumun dikkatinin özel gündemlerle dağıtılması ve başka yönler çekilmesi politikası, "SÜPER EMEKLİLİK" statüsüne vücut veren 3395 sayılı yasanın hazırlanıp yürürlüğe girişinden bugüne kadar da hükmünü sürdürmüştür.

Bu kanunla bazı haklar kısıtlanmış ve bazı küçük iyileştirmeler yapılmıştır. Ancak asıl maksat genel gerekçenin 8. maddesinde açıklandığı üzere, prime esas kazancın tesbiti ve aylık gelir bağlan

ma sistemini düzenleyen gösterge tablosu uygulamasına yeni bir yaklaşımla yatan sınırının ek göstergeler ile açılmasıdır. Yani daha çok prim toplamak, diğer değişikliklerle de daha az emekli, dul ve yetim aylığı ödemektir. Geçici gösterge tablosundan borçlanma hakkının kısıtlı tutulması, hatta yasanın düzenlenmesinde hukuk hatası yapılarak, bu yasanın ne getirip getirmediği hususunda sigortalılara düşünme ve değerlendirme fırsatı verilmemiş olması da bu iddiamızın açık bir örneğidir.

Bilindiği üzere, 3395 sayılı yasanın geçici 5. (291 sayılı Kanunla 70) maddesi 26.10.1988 günü, Anayasaya aykırı görülerek iptal edilmiştir. Bilâhare 3268 ve 3347 sayılı kanunlara istinaden çıkarılan 352 sayılı KHK. ile yeniden düzenlemeye gidilmiş ve bu KHK. 3522 sayılı Kanunla hemen kaldırılarak kanun, 29.12.1988 tarihinden geçerli olmak üzere 24.2.1989 tarihinde yürürlüğe konulmuştur. Çünkü 3268 ve 3347 sayılı kanunlar hükümete bu hususta KHK. çıkarma yetkisi vermemektedir. Bilâhare bu hususu gören yetkililer derhal yasal düzenlemeye gitmişlerdir. 3522 sayılı kanun hakkında Anayasa Mahkemesine yapılan ikinci başvuru ise, 12.12.1989 günü reddolunmuştur.

yetkili makamların Anayasa Mahkemesinin ilk kararından sonraki tutum ve davranışları, Hoca Nasreddin'in **Bakkal Borcu**'na benziyor. "Nasreddin Hoca'nın mahalle bakkalına üç akçe borcu varmış. Bir kolayına getirip uzun süre bu borcu ödememiş. Ödememiş ya bir gün Hoca dostları, ahbablarıyla yolda giderken bakkal karşısına çıkmış.. Eliyle "**borcunu versene**" anlamına gelen işaretler yapmış... Hoca görmezlikten gelerek başını öte yana çevirmiş. Ancak bakkal öte yandan da geçip aynı şeyler yapınca:

— **Gel buraya bakkal efendi demiş, beni dostlarımin yanında rezil ettin, nedir sana olan borcum?**

Hoca : Güzel diye cevap vermiş, yarın yirmi sekiz akçesini al tamam mı? Öbürgün de gel yirmi akçe daha ödeyeyim.. Etti mi hepsi kırksekiz... Ne kalır geriye? Şunun şurasında beş akçe. Be hey utanmaz, rezil adam, beni şu beş akçe için ele güne rezil etmekten arlanmıyor musun?"

Ancak, Anayasa Mahkemesinin ikinci kararından sonra yasa uygulamasından mağdur olanlar ile, yasanın müdafaasını yapan ve değiştirilmesi sonucu bugünkü karmaşık durumun meydana gelmesinden sorumlu yetkili kişilerin beyanlarından ve geliştirdikleri çözüm önerilerinden yeni bir düzenlemeye gidileceği hususu mağdurlar kadar, kamuoyunun da beklediği bir husustur. Çünkü devlete güvenerek yasalarla düzenlenmiş haklarını kullanan bu insanlarımızın, bu güveni tekrar kazanma-

ları ve ellerinden alınan haklarına kavuşabilmeleri, sosyal devletin bir gereği olarak görülmektedir. Anayasa Mahkemesi de gerekçeli kararında; uygulama sonuçlarının yeniden değerlendirilerek, mağduriyet konusunun genel hukuk ilke ve uygulamalar yönünden adaletli ve güvenilir biçimde çözümlenmesinin zorunluluğundan bahsetmektedir.

3395 SAYILI KANUN UYGULAMASINDAN ÖRNEKLER

1) 506 sayılı Kanunun günlük kazanç sınırını belirleyen 78. maddesi, 3395 sayılı kanunla değiştirilmiş ve alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan üst sınır yeniden belirlenmiştir. Bu düzenlemeyle günlük kazanç üst sınırı :

1.1.1987'de	116.400,—
1.7.1987-31.7.1987	363.748,—
1.8.1987	448.020,—
1.1.1988	537.600,—
1.7.1988	640.020,—
1.1.1989	819.210,—
1.7.1989	1.312.000,—
1.1.1990	1.632.000,— lira olmuştur.

Tabiidir ki Kurumca alınan primler, kazançlardaki bu düzeye paralel olarak artış göstermiştir.

2) Üst gösterge tablosunun tavan göstergesinden emekli olmaya hak kazananların aylık bağlama oranları yüzde 50 olarak belirlenmiştir.

Bilindiği üzere bu oranı Bağ-Kur'da yüzde 70'den, T.C. Emekli Sandığında 25 yıl hizmeti olanlar için yüzde 75'ten başlamaktadır. Sosyal Sigortalar Kurumunda gösterge tablosundan emekli olanlar için de yüzde 60'dır. Zaman içinde gösterge tablosu fonksiyonunu kaybedecek ve tüm sigortalılar üst göstergeden emekli olmaya hak kazanacaklardır. O zaman aylık bağlama oranları da otomatikman yüzde elliye düşmüş olacaktır. Yani bu düzenleme zaman içinde sigortalıların hak kaybına sebep olacaktır.

3) 3395 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden itibaren prim veya kesenek ödemek suretiyle 506

sayılı Kanunla ilgilendirilen sigortalılara bağlanacak malûllük ve yaşlılık aylıkları ile bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm aylığının hesabına esas göstergenin, sigortalının malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalı primi ödenmiş hizmet sürelerinin prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazançta göre tesbiti getirilmiştir.

Yine emekliliğe üst göstergeden hak kazanan ve emekliliğine 5 yıldan fazla süre bulunanlar için bu kanunun yürürlük tarihinden sonra primi ödenmiş hizmet sürelerinin ortalamasına göre, ortalama yıllık kazancın tesbit edilmesi düzenlenmiştir.

Bugün için gösterge tablosundan emekli olanlar için malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş son 5 takvim yılının ortalamasına göre tesbit edilen ortalama yıllık kazancın tesbitindeki bu değişiklik, sigortalılar aleyhine işlemektedir. Çünkü ortalama yıllık kazancın hesaplama süresinin uzun tutulmasının yanında izin, istirahat ve çalışmıyan süreler nedeniyle ortalama kazanç düşük teşekkül edecektir.

ORTAK PAZAR ÜLKELERİ VE SOSYAL GÜVENLİK

Avrupa Ortak Pazarı'na (AT) üye ülkelerden Portekiz dışındaki 11'nde, sosyal güvenliğe devlet ve başka kaynaklardan katkı bahiskonusudur. Her ne kadar Uluslararası İstatistiklerde (1), ülkemizde ve sosyal güvenliğe hem devletin ve hem de başka kaynaklardan katkı yapıldığı görülmekte ise de; bu katkı işçilerin sosyal güvenliğine yapılan bir katkı değildir. Bilâkis ülkemiz uygulaması işçilerin sosyal güvenlik kuruluşuna ait fonların Maliye ve Gümrük Bakanlığınca istenildiği gibi kullanılması şeklinde tezahür etmektedir. Hatta 506 sayılı Kanuna aykırı olarak Kuruma, karşılığında prim almadan sosyal yardım zammı gibi bazı ödeme mükellefiyeti de yükletilmiş bulunmaktadır.

Yine Sosyal Sigortalar Kurumunun mali ve idari bakımdan özerkliği de, kuruluş yasasında yazılan ve fakat hiçbir fonksiyonu kalmamış olan bir özerklidir.

SONUÇ :

TÜRK-İŞ başlangıçtan itibaren geçici gösterge tablosundan borçlanma hakkının, gösterge tablosunun diğer derece ve kademelerinden emekli olanlara da tanınmasından yana tavır koymuştur. Ancak gelişmeler, yasalarla tanınmış hakların geri alınması şeklinde olmuş ve devlete güveni sarsacak bir noktaya ulaşmıştır.

3395 Sayılı Yasa, işverenlere sağladığı kolaylıkların ötesinde; işçilerden daha çok prim almak, onların emeklilik haklarını kısıtlamak ve bu uygulamaları yaparken olayı geçici gösterge tablosundan borçlanma hakkı ile kamufle etmek için çıkarılmamışsa, süper emekli olarak tanınan bu insanlarımızın dondurulmuş bulunan hakları mutlak ve eksiksiz geri verilmelidir.

Bu düzenleme yapılırken, gösterge tablosundan emekli olan ve büyük çoğunluğu 700-705 göstergeden aylık alan insanlarımızın gösterge tabloları genişletilmek suretiyle onlara da mutlak bir artış sağlanmalıdır.

Hatta yapılacak düzenleme emeklilerin tavan, taban aylıkları ile süper emekli aylıkları arasındaki skalanın açılmasını değil, mümkün olduğu kadar kapatılmasını sağlayıcı olmalıdır.

Hem işçilerin sosyal güvenlik kuruluşunun fonlarını keyfi bir şekilde kullanacak ve hem de durumdan şikâyetçi olacaksınız. Buna kimsenin hakkı olmadığı gibi, bu faturanın sigortalılara çıkarılması da büyük haksızlıktır.

O halde Kurumun mali ve idari bakımdan özerk yönetilmesine dikkat edilmeli, bu husus mutlaka vakit geçirilmeden sağlanmalıdır. Devlet, Kuruma tabiidir ki katkıda da bulunacaktır. Hiç olmazsa birikmiş fonlar üzerindeki enflasyonun tahribatını karşılamalıdır. Unutulmamalıdır ki, bu 2 husus eksiksiz yerine getirildiğinde, kurum daha güçlenecek, fonksiyonlarını zamanında, eksiksiz ve güne uygun olarak yerine getirerek devlete korkulduğu kadar yük olmayacaktır.

(1) Ana Britannica 1986 yılı karşılaştırmalı uluslararası istatistikler.

TÜKETİM KOOPERATİFLERİNDE MERKEZ BİRLİĞİ KURULMASINA DOĞRU...

SAĞLIK-İŞ ve ŞEKER-İŞ TÜKETİM KOOPERATİFLERİ ÜST BİRLİK KURMA ÇALIŞMALARINDA..

- **Şeker-İş Öncülüğünde Kurulan 20 Tüketim Kooperatifi ile Sağlık-İş Üyelerinin Kurduğu 8 Tüketim Kooperatifi İşkolu Birliği Kuracaklar..**
- **Birlikler, Toplu Mal Alımı ve Toplu Pazarlık Yoluyla Üyeleri İçin Ucuz Mal Arayacak ve Eğitim Çalışmaları Yapacaklar..**

Seminere Sağlık-İş ve Şeker-İş Sendikalarından 45 kişi katıldı.

Sağlık-İş ve Şeker-İş sendikalarımızın öncülüğünde kurulan tüketim kooperatifleri, üst örgütlerinin (birlik) kurulması için

çalışmalara başladılar. Bu amaçla Türk-İş/AAFLİ işbirliği çerçevesinde 1-2 Şubat 1990 tarihlerinde Samsun'da 45 kooperatif yöneticisi-

nin katıldığı bir seminer gerçekleştirildi. Seminerde, üst örgütlenme ve mevzuat konuları ele alındı.

Seminere katılan kursiyerler, daha sonra kendi sendikaları öncülüğünde kurulan tüketim kooperatiflerinin nasıl üst birlik kuracağı ve ne tür çalışmalar yapacakları konusunda birer rapor hazırladılar. Seminare katılan, Kocaeli Tüketim Kooperatifleri Birliği Başkanı **Enver Kılıç** ile Yol-Koop Genel Müdür Yardımcısı **Kenan Sağol** Tüketim kooperatifleri bölgesel ve işkolu birliklerinin pazarlama ve eğitim çalışma-

Kooperatifçiler grup çalışmalarında birlikler için rapor hazırladı.

► ları hakkında bilgiler verdiler. Türk -İş Kooperatif Uzmanı **Sinan Vargı** da üst örgütlenme modelleri hakkında bilgiler verdi.

MERKEZ BİRLİĞİNE DOĞRU

İzmir'de de tüketim kooperatifleri bölge birliğinin kurulması için geçtiğimiz aylar içinde başlatılan ça-

lışmalar ve **Şeker-İş** ve **Sağlık-İş** birliklerinin kurulması ile merkez birliğinin kurulması için yeterli sayıda birliğe ulaşılmış olacak.. Halihazırda faaliyette bulunan Ankara Yol-Koop ile Eskişehir, Kocaeli ve Tokat birlikleri kurulacak merkez birliğinin üyeleri olacaklar. Mevcut kooperatif birlikleri bu amaçla Kent Kooperatifleri Merkez Birliğince 17 Martta düzenlenecek olan "Kooperatif Kurultayı"na katılacaklar..

Tüketim kooperatifçileri grup çalışmaları sırasında...

Dr. Ergün ERTAM

Dr. Ertam TÜRK-İŞ İşçi Sağlığı ve Aile Planlaması Müdürü Oldu..

ÖZLER, TÜRK-İŞ'TEN AYRILDI..

TÜRK-İŞ/FPIA İşçi Sağlığı ve Aile Planlaması Müdürlüğüne Dr. Ergün ERTAM getirirken, İdare Müdürü Necmi ÖZLER'den TÜRK-İŞ'ten ayrıldı.

Dr. ERTAM'IN ÖZGEÇMİŞİ...

1 Şubat 1990 tarihinde TÜRK-İŞ'teki görevine başlayan Dr. Ergün ERTAM, 1935 yılında Zonguldak'ta dünyaya geldi. 1959 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Dış Hekimliği Okulundan mezun oldu. E.K.İ.'de ve SSK'nın Sağlık Teşkilatlarında görev yapan ERTAM, 1985-1988 yılları arasında SSK Genel Müdür Yardımcılığı görevinde bulundu, 1989 yılında emekli oldu. Dr. Ertam evli ve 2 çocuk babası..

NECMI ÖZLER AYRILDI..

TÜRK-İŞ İdare Müdürü iken 15 Şubat 1990 tarihi itibarıyla ayrılan Necmi ÖZLER, 1986 başından itibaren TÜRK-İŞ'te çalışıyordu.

1923 yılı doğumlu olan ÖZLER, Ordu'nun Perşembe ilçesi Kaleyaka köyünde doğmuş. 1980-1985 yılları arası Ankara Belediye EGO Genel Müdürlüğü de yapmıştı..

Necmi ÖZLER

Şubat'90 Gıda Harcaması..

- Dört Kişilik Ailenin Gıda Harcaması Şubat'90 Ayı Fiyatlarıyla 394 bin 637,— Liraya Yükseldi.

- Fiyatı En Çok Artan Gıda Maddeleri Yüzde 15.4 İle Süt ve Yüzde 12.5 İle Yumurta Oldu. Artışlar Bu Eğilimde Devam ederse Yıllık Oran % 80'lere Ulaşacak.

Ülkemizde uygulanmakta olan ekonomik politikanın ayrılmaz bir parçasını oluşturan fiyat artışları Şubat'90 ayında da devam etmiştir. Böylece, geçmiş uygulamaları ile dar ve sabit gelirli geniş halk kesimlerinin aleyhine olduğu görülen yanlış iktisat politikalarının en olumsuz sonuçlarından olan fiyat artışları, çalışanların geçim koşullarını daha da ağırlaştıran işlevini sürdürmektedir.

Fiyat artışlarında görelen bu durum, çalışanların aile bütçesinde payını önemli ölçüde koruyan gıda harcaması itibariyle açıklık kazanmaktadır.

TÜRK-İŞ Araştırma Merkezi tarafından aylık dönemler halinde sürekli olarak yapılan ve aşağıda da Şubat'90 itibariyle sonuçları açıklanan "gıda harca-

Hayat pahalılığının önemli bir göstergesi mutfak... İnsanların yaşamı için gerekli olan gıda ne olmalıdır? ne oranda gıda harcaması yapmaları gerekir?

TÜRK-İŞ Araştırma Merkezi, Şubat'90 ayı içinde, bir ailenin gıda harcamasını tespit ederek, yaptığı çalışmayı açıkladı. Aşağıda Ankara'da yaşayan 4 kişilik bir ailenin yapması gereken gıda harcamasına ilişkin yapılan araştırmayı sunuyoruz.

ması" çalışması sonuçlarından görüleceği üzere:

- Ankara'da yaşayan dört kişilik ailenin sağlıklı ve dengeli beslenmesini sağlayan harcama tutarı 394.637,— liraya ulaşmıştır.
- Bir önceki aya göre yüzde 3.1 oranında artış gösteren gıda harcaması tutarı nedeniyle çalışanlar 11.998,— lira "ek harcama" yapmak durumunda kalmışlardır.
- Aylar itibariyle çeşitli oranlarda artış gösteren fiyatlar, sonuç itibariyle dört kişilik ailenin

geçen yıla nazaran bu ay 156.473,— lira, fazla harcamayı gıda için yapmak durumunu doğurmuştur.

- 1990 yılının ilk iki ayı itibariyle gıda harcaması tutarındaki artış oranı yüzde 10'dur.
- Fiyat artışları bu eğilimde devam ederse, gıda harcamasındaki yıllık artış oranı yüzde 80'lere ulaşacak.

Çalışmaya baz oluşturan gıda maddeleri arasında Şubat'90 ayı itibariyle yüksek oranlı artış gösterenler yüzde 15.4 ile süt; yüzde 12.5 ile yumurta; yüzde 11.1 ile un ve yüzde 8.5 ile zeytin olmuştur.

Öte yandan gıda harcaması ile ilgili değerlendirilmesi gereken bir hususa işaret edilmesi gerekmektedir. Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yayımlanan tüketici fiyatları indeksinin harcama gruplandırmasında "gıda"

Dört Kişilik Ailenin Aylık Gıda Harcaması (TL)

	Şubat/1989	Ocak/1990	Şubat/1990
— Yetişkin işçi için	80.949,—	125.925,—	129.373,—
— Yetişkin kadın için	50.754,—	82.649,—	84.820,—
— 15-19 yaş grubu erkek çocuk için	64.650,—	104.148,—	107.118,—
— 4-6 yaş grubu çocuk için	41.811,—	69.917,—	73.326,—
	238.164,—	382.639,—	394.637,—

27 il'e
Atama
Yapıldı..

TÜRK-İŞ YENİ İL TEMSİLCİLERİ GÖREVLERİNE BAŞLADI..

TÜRK-İŞ 15. Genel Kurulundan sonra ve kongreler sırasında çeşitli nedenlerle boşalan TÜRK-İŞ İl Temsilciliklerine yeni atamalar yapıldı. Atanan İl Temsilcileri yeni görevlerine başladılar.

3 yeni İl (Aksaray, Karaman ve Kırıkkale) ile 25 il'deki atamalarla TÜRK-İŞ 27 il'de il Temsilcisini görevlendirdi.

TÜRK-İŞ Anatüzüğünün 12/18 Maddesi ve Yönetim Kurulu'nun 30 Ocak 1990 tarihinde 12 Sayılı Kararla atanan yeni TÜRK-İŞ İl Temsilcileri ve bağlı oldukları sendikaları şöyle :

YENİ TÜRK-İŞ İL TEMSİLCİLERİ..

Afyon : Şükrü EROL (Belediye-İş),
Artvin : Hafız GÖKDEMİR (Ağaç-İş),
Aydın : Kaşif GÜNEY (TES-İŞ), **Balıkesir** : Hüseyin AKYÜZ (TEKSİF), **Bingöl** : Vahdettin ERTAN (YOL-İŞ),
Bitlis : Naif AYDEMİR (Tekgıda-İş),
Elazığ : Şakir ARSLAN (Şeker-İş),

Erzincan : Cahit ÖZDEMİR (Şeker-İş),
Gaziantep : Ali SAYVAN (TEKSİF),
Giresun : Murat DİZDAR (Tezkoop-İş),
Gümüşhane : Nizamettin TAŞDELEN (YOL-İŞ), **Hakkari** : Refik OĞUZ (YOL-İŞ), **Hatay** : Cemal DİNGİL (Belediye-İş), **Kocaeli** : Fikri KARIKADILAR (Selüloz-İş), **Malatya** : Alaaddin TURAN (Demiryol-İş), **Manisa** : Nihat OLCA (Belediye-İş), **Muş** : Mehdi AKSAK (Şeker-İş), **Sinop** : İsmail USTA (Kristal-İş), **Trabzon** : Ahmet KILIÇ (YOL-İŞ), **Tunceli** : Levent ÖZTÜRK (YOL-İŞ), **Şanlıurfa** : Ramazan DÜZME (TES-İŞ), **Zonguldak** : Nihat AYÇİÇEK (Belediye-İş), **Kırıkkale** : Zeki ŞEN (Türk-Metal), **Karaman** : Nazmi IRGAT (TEKSİF), **Aksaray** : Emin ERDAL (Türk-Metal).

TÜRK-İŞ Dergisi yeni atanan TÜRK-İŞ İl Temsilcilerine görevlerinde başarılar diler.

altbaşlığı altında yer alan "alkollü ve alkolsüz içkiler" ile "dışarıda yenen yemek ve içkiler" başlıklı harcamaları, TÜRK-İŞ Araştırma Merkezi tarafından yapılan "gıda harcaması" çalışmasının dışında tutulmuştur. Dört kişilik bir ailenin sağlıklı ve dengeli beslenmenin **asgariölçüde** karşılamaya dönük olan tüketim kalıbı esas alınarak yapılan TÜRK-İŞ hesaplamalarında, bu bakımdan yukarıda anılan başlıklar kapsamındaki maddeler yer almamıştır. Buna bağlı olarak

geçirdiğimiz günlerde tekel ürünlerine yapılan zammın aile bütçesine yansması da bu bakımdan "harcama tutarı"nın dışında kalmıştır.

Durum böyle olmakla beraber; Şubat'90 ayı itibariyle "gıda harcaması" tutarının 394.637,— liraya ulaştığı ve D.İ.E. anketine göre, alkollü ve alkolsüz içkilerin de yer aldığı gıda harcamasının aile bütçesinin yüzde 32.14'ünü oluşturduğu dikkate alındığında, çalışanların karşı karşıya bırakıldığı olumsuz yaşama koşulları

ortaya çıkmaktadır. Gerçekte gıda için yapılması gereken harcama dışında konut, ulaşım, eğitim, kültür vb. alanlarda da zorunlu harcama yapılması gerekmektedir.

Ülkemizde geçerli olan gelir düzeyi gözönünde tutulduğunda, "olan" ile "olması gereken" arasındaki uçurumun sosyal huzursuzluğun bir nedenini oluşturduğu görülecektir.

BALTA, Son Zamanlarda Artan İşçi Kıyımına İşaret Etti:

“YENİ İŞ SAHALARI AÇMAKLA YÜKÜMLÜ HÜKÜMET, İŞÇİ KİYIMINA SEYİRCİ KALİYOR..”

- **TÜRK-İŞ Genel Sekreteri, açıklamasında, kadrolu işçilerin yerine geçici işçi almanın ülke ekonomisine de zarar verdiğini söyledi..**

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri ve TEKGIDA-İŞ Sendikası Genel Başkanı Orhan BALTA, artan işsizliğe ilâveten çeşitli işkollarında görülen işçi kıyımının büyük sorunlar yarattığına işaretlerle, bunun son örneklerinden birinin Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü işyerlerinde yaşandığına dikkat çekti.

Orhan BALTA, 1 Mart günü bu konudaki açıklamasında, ÇAY-KUR İşletmelerinde bulunan 9 bin daimi kadrolu işçi sayısının 1990'da 1500'e düşürüldüğünü ve çay üretiminde özel bilgi-beceri isteyen işlerin, hiçbir iş güvencesi bulunmayan mevsimlik geçici işçilere yaptırılmak istendiğini ve bunu çay ürününün kalitesine de olumsuz etki yaptığını öne sürdü.

ÜRETİM VE KALİTE DÜŞÜYOR

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri ve TEKGIDA-İŞ Sendikası Genel Başkanı Orhan BALTA, çeşitli alanlarda olduğu gibi, halkın temel tüketim maddelerinden dolayı çay'da da tutarlı bir üretim politikası izlenmediğini öne sürerek, şunları söyledi :

“İşsizliğin çığ gibi büyüdüğü ülkemizde, işçi kıyımı birçok işkolunda büyük

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Orhan Balta, Çay-Kur İşletmelerinde işçi çıkartmalara dikkat çekti..

sorun yaratmaktadır. Özel sektör işverenlerinden sonra, kamu kesimi işletmelerinde de, toplu sözleşmelere başlanan bugünlerde toplu işçi çıkarmalar gündeme gelmektedir. Üreten insanları bu şekilde safdışı bırakmak, sosyal patlamalara gerekçe teşkil eder. Yılların işçisini atıp, yerine asgari ücretle geçici işçi almak veya kadroyu boş tutmak, belki işletmenin kârını kısa sürede arttırabilir, ama uzun vadede ülke ekonomisi büyük zararlara uğrar.

Kısa adı ÇAY-KUR olan Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü işyerlerindeki daimi ve kalifiye işçi sayısı da bu düşünceyle azaltılmaktadır. 1978'de 9 bin devamlı işçinin çalışmakta olduğu ÇAY-KUR üretim alanının özel sektöre açılması, daimi işçi sayısındaki azalmayı durdurmadığı gibi, temel gıda maddelerimiz arasında yer alan çay'ın kalitesini de düşürmektedir.

İşyeri sayısı 36'dan 55'e çıktığı halde ÇAY-KUR işyerlerinde daimi işçilerin son 12 yılda 6 kat düşmesiyle bu mües-

sesenin bilânçolarında halâ zarar edildiğinin belirtilmesini de anlamak mümkün değildir. Sabırla bekleyip, zaman zaman uyarmamıza rağmen, Maliye Bakanı Sayın Ekrem PAKDEMİRLİ, Ocak ayında gönderdiğimiz iki ayrı yazımıza da olumlu cevap vermemiştir. Hiçbir ekonomik kurala bağdaşmayan nitelikli işçi yerine çok az sayıda mevsimlik işçi çalıştırılması ve bu işçilerin her an işten çıkarılma tehdidi altında tutulması büyük hatadır.

MPM'nin 1976 yılında bilimsel verilere göre hazırladığı raporda, bu işyerlerinde ne kadar kalifiye, kaç işçi çalıştırılması gerektiği belirtilmiştir.

İşsizliği körükleyen Hükümet, işçi kıyımına seyirci kalarak, sosyal devlet ilkesinin gereğine uymamaktadır.

Sözleşmeli personel gibi, geçici işçiliği de kural haline getirmeğe çalışan Anap İktidannın, geçmiş hataları terketip işsizlik gibi toplumsal bir sorunu daha fazla körüklememesini bekliyoruz. İşçisine güvence vermeyen bir müesseseden, randıman beklemek mümkün değildir.”

TÜRK-İŞ, ILO'YA ŞİKAYETİNİ
BİLDİRDİ..

“SÖZLEŞMELİ PERSONEL KARARNAMESİ ILO GÜNDEMİNE ALINSIN..”

TÜRK-İŞ, bir süre önce yürürlüğe giren KİT'lerde sözleşmeli personel istihdamıyla ilgili 399 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnameye ilişkin şikâyetini bir mektupla ILO Genel Direktörü Michel HANSENNE'e bildirdi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ ve Genel Sekreter Orhan BALTA imzasıyla 23 Şubat günü gönderilen şikâyet mektubunda, sözü edilen kararnamenin, Türkiye tarafından 8 Ağustos 1951'de onaylanan ILO'nun “Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı” konusundaki 98 sayılı Sözleşmesini de ihlâl ettiği hatırlatılarak şöyle denildi:

ŞİKAYET MEKTUBU ÖZETİ..

“399 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararname, ILO'nun 98 sayılı Sözleşmesinin birinci maddesinin 1 ve 2. fıkralarını açıkça ihlâl ettiği gibi, Türk Anayasasına da ters düşmektedir.

Sözleşmeli Personel Kanunu olarak da nitelenen bu Kararname, Türkiye'deki işçi sendi-

• TÜRK-İŞ ILO Genel Direktörlüğüne gönderdiği mektupta, Hükümetin çıkarttığı 399 Sayılı KHK ile, Türkiye'deki İşçi Sendikalarının Uzun Vadede Kamu Kesimi İşyerlerinden Tasfiyesi Amaçlandığı belirtilerek ilgili hükümlerin hem T.C. Anayasasını hem de ILO'nun 98 Sayılı Sözleşmesini İhlâl Ettiği İfade Edildi...

kalarını uzun vadede kamu kesimi işyerlerinden tasfiyeyi amaçlamaktadır.

Benzer bir kararname, bundan bir yıl kadar önce de yürürlüğe konmuş ve kamu kesimindeki yaklaşık 200 bin işçiyi sözleşmeli personel statüsüne geçirmişti. Ancak bu konuda açılan bir davayı dikkate alan Anayasa Mahkemesi, sözkonusu Kararnameyi Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 128. maddesine aykırı bularak iptâl etmişti.

YENİ KARARNAMENİN 14. MADDESİ..

Buna rağmen yeniden hazırlanarak 29 Ocak 1990 tarihinde yürürlüğe konulan ve sendikal haklarla iş güvencesini askıya alan

399 sayılı Kararnamenin 14. maddesinde şöyle denilmektedir:

“Sözleşmeli Personelin herhangi bir sendikaya üye olması, sendikal faaliyetinde bulunması, grev kararı vermesi, bu yolda propaganda yapması, herhangi bir grev veya grev teşebbüsüne katılması, desteklemesi veya teşvik etmesi yasaktır”..

Bu itibarla sözkonusu kararnameyle ilgili şikâyetimizin, 6-27 Haziran 1990 tarihinde Cenevre'de toplanacak (ILO) nun 77. Uluslararası Çalışma Konferansı gündemine alınması için gerekli işlemin yapılmasını rica ederiz.”